

เจนจิรา ต่อพันธ์
สถาปัตยกรรมของคนรุ่นใหม่กับขอนแก่น
ศูนย์การเรียนรู้ขอนแก่น
ARCHITECTURE OF THE NEW GENERATION WITH KHON
THAI KHON LEARNING CENTER
ARCHITECTURAL THESIS 2020
SCHOOL OF ARCHITECTURE
SRIPATUM UNIVERSITY

JANEJIRA TORPUN

ARCHITECTURE OF THE NEW GENERATION WITH KHON
THAI KHON LEARNING CENTER
ARCHITECTURAL THESIS 2020

SCHOOL OF ARCHITECTURE
SRIPATUM UNIVERSITY

สถาปัตยกรรมของคนรุ่นใหม่กับโซน
ศูนย์การเรียนรู้โซนไทย

เจนจิรา ต่อพันธ์

วิทยานิพนธ์หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ปีการศึกษา 2563

ARCHITECTURE OF THE NEW GENERATION WITH KHON
THAI KHON LEARNING CENTER

JANEJIRA TORPUN

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF BACHELOR OF ARCHITECTURE
DEPARTMENT OF ARCHITECTURE
SCHOOL OF ARCHITECTURE
SRIPATUM UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2020

ประเด็นการศึกษา

สถาปัตยกรรมของคนรุ่นใหม่กับขอนแก่น

ARCHITECTURE OF THE NEW GENERATION WITH KHON

ชื่อนักศึกษา

เจนจิรา ต่อพันธ์

หลักสูตร

สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

ปีการศึกษา

2563

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธราดล เสาร์ชัย

คณะกรรมการดำเนินงานวิทยานิพนธ์

ประธานคณะกรรมการ

อาจารย์ธีรบูลย์ พิศาลอภิพงศ์

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

คณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธราดล เสาร์ชัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ อุสันโน

อาจารย์เกียรติกุล ตียานุกุลมงคล

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

อาจารย์ชวพงษ์ ชำนิประศาสน์

อาจารย์สุรศักดิ์ กฤษณมิษ

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบและผ่านการสอบแล้ว

วันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2563

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์รับรองแล้ว

.....

(อาจารย์ธีรบูลย์ พิศาลอภิพงศ์)

คณบดี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

บทคัดย่อ

ABSTRACT

บทนำ

เนื่องจากการแสดงโขนนั้นเป็นนาฏศิลป์เก่าแก่ กลุ่มคนที่ให้ความสนใจส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุมากกว่ากลุ่มคนรุ่นใหม่ ดังนั้นผู้เขียนจึงสนใจในการศึกษาค้นคว้าด้านสถาปัตยกรรมสำหรับคนรุ่นใหม่เพื่อใช้กับพื้นที่ในการให้ความรู้เรื่องโขน

วิธีการศึกษา และผลการศึกษา

วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีขั้นตอนและวิธีศึกษารวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร สื่อต่างๆ แล้วจึงนำมาวิเคราะห์ ทดลองและกำหนดแนวความคิดในการออกแบบเพื่อนำไปใช้ในการออกแบบ

ผลการนำไปประยุกต์ออกแบบ

แนวความคิดในการออกแบบจากกระบวนการศึกษา วิเคราะห์ ทางสถาปัตยกรรมสามารถสร้างสรรค์อาคารที่เหมาะสมกับความต้องการของคนรุ่นใหม่ได้โดยยังคงแสดงเนื้อหาของการแสดงโขนที่เชื่อมโยงกับสถาปัตยกรรมได้

คำสำคัญ: โขน นาฏกรรม ศิลปะการแสดงชั้นสูง

กิตติกรรมประกาศ

ACKNOWLEDGEMENTS

ความสำเร็จของการศึกษาวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้รับการสนับสนุนและความช่วยเหลือในการดำเนินงานวิทยานิพนธ์ ทั้งในส่วนภาคการศึกษาข้อมูลและภาคออกแบบจากบุคคลและหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งข้าพเจ้าขอขอบคุณในความเมตตากรุณา ความเสียสละที่มีต่อข้าพเจ้าตลอดเวลาในการศึกษาออกแบบวิทยานิพนธ์ทางสถาปัตยกรรม จนสำเร็จจุล่งเป็นผลงานวิทยานิพนธ์การออกแบบทางสถาปัตยกรรมที่สมบูรณ์ได้แก่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธราดล เสาร์ชัย (อาจารย์ที่ปรึกษา)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ อุสันโน (กรรมการที่ปรึกษา)

อาจารย์เกียรติกุล ตียนุกุลมงคล (กรรมการที่ปรึกษา)

นางสาวจิตตินันท์ เชียงดี (นักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 4)

สารบัญ

CONTENT

01 บทนำ

ความเป็นมาของโครงการ	02
ประเด็นปัญหา	02
วัตถุประสงค์ของโครงการ	03
วัตถุประสงค์ในการศึกษา	03
ขอบเขตในการศึกษา	03
ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ	04
ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	04

02 ข้อมูลพื้นฐาน

แนวคิดเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมทางด้านนาฏศิลป์ไทย	06
วิวัฒนาการโขน	07
ประวัติความเป็นมา	08
ประเภทของโขน	09
การฝึกโขน	10
เครื่องแต่งกายโขน	12
หัวโขน	16
สถานที่เกี่ยวข้องกับโขน	18

03 การวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย	20
การวิเคราะห์ผู้ใช้งานในโครงการ	21
สรุปผลการวิเคราะห์พฤติกรรมเพื่อกำหนดองค์ประกอบ	22
สรุปการวิเคราะห์ผังการบริหารองค์กร	23
ตารางเวลาการใช้งานโครงการ	24
การวิเคราะห์จำนวนเจ้าหน้าที่และผู้บริหาร	25
สรุปพื้นที่ใช้สอย	27
เกณฑ์ในการวิเคราะห์เลือกที่ตั้งโครงการระดับภาค	28
เกณฑ์ในการวิเคราะห์เลือกที่ตั้งโครงการระดับจังหวัด	29
เกณฑ์ในการวิเคราะห์เลือกที่ตั้งโครงการระดับเขต	30
การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ	31
การวิเคราะห์บริบทที่ตั้งโครงการ	32

04 การออกแบบ

FUNCTION DIAGRAM	34
ZONING DEVELOPMENT	35
CIRCULATION CHART	36
แนวความคิด	37
MASS FORM SPACE DEVELOPMENT	38
ผลงานการออกแบบแปลน	39
รูปด้าน	43
รูปตัด	45
PERSPECTIVE	47
หุ่นจำลอง	50

05 ข้อสรุป

สรุปประเด็นการออกแบบ	53	บรรณานุกรม	56
สรุปขอบเขตในการศึกษา	54	สารบัญภาพ	58
สรุปผลการประยุกต์ใช้ในการออกแบบ	55	สารบัญตาราง	59
		สารบัญแผนภาพ	60

01

บทนำ

ภาพที่ 1.1 การแสดงโขน
พีรнат พรนิเสน, 2561

ความเป็นมาของโครงการ

โขนเป็นนาฏกรรมชั้นสูงที่ควรรักษา และส่งต่อให้คนรุ่นใหม่เนื่องจากการแสดงโขนที่แสดงในโรงละครมีกลุ่มคนที่มาเข้าชมส่วนใหญ่จะเป็นผู้สูงอายุและนักท่องเที่ยวที่ให้ความสนใจ แต่กลุ่มคนรุ่นใหม่ไม่ค่อยรู้จักเรื่องราวเนื้อหาและตัวละครของโขนและมักจะมีความคิดที่ว่า โขนไม่น่าสนใจและเข้าถึงได้ยาก จึงเป็นที่มาของแนวคิดในการสร้างพื้นที่สำหรับการเรียนรู้และพื้นที่กิจกรรมที่เกี่ยวกับโขนเพื่อดึงดูดความสนใจของของคนรุ่นใหม่ต่อไป

ประเด็นปัญหา

ปัจจุบันการแสดงโขนและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องยังมีอยู่แต่น้อยมาก ทั้งในด้านสถานที่ การปักชุดเครื่องโขน การทำหัวโขน จะมีเหลืออยู่ในบางชุมชนที่ยังอนุรักษ์ไว้ ส่วนการฝึกการเรียนโขนก็จะมีเฉพาะที่วิทยาลัยนาฏศิลป์เท่านั้น ดังนั้นจึงควรมีพื้นที่ที่เป็นจุดศูนย์รวมกิจกรรมที่เกี่ยวกับโขนไว้เพื่อให้คนรุ่นใหม่ได้เรียนรู้และอนุรักษ์ไว้

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- มีพื้นที่ให้ความรู้โขนสำหรับคนรุ่นใหม่
- มีพื้นที่เรียนรู้และทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับโขนด้วยตนเอง
- มีพื้นที่การแสดงความสามารถของคนรุ่นใหม่
- สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการแสดงแขนงนี้

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

- ได้เรียนรู้เกี่ยวกับโขนและได้นำ ลวดลายเครื่องประดับมาออกแบบเป็นส่วนประกอบของตัวอาคาร
- ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการจัดพื้นที่ใช้สอยอาคารประเภทโรงละคร
- ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการออกแบบโครงสร้างและงานออกแบบอาคารประเภทอาคารสาธารณะ

ขอบเขตการศึกษา

- ศึกษาประวัติ ลักษณะการฝึกโขน เครื่องประดับเครื่องแต่งกายที่ก่อให้เกิดการนำมาใช้ในการออกแบบ
- ศึกษาพื้นที่ทางสังคมในขอบเขตเชิงพื้นที่ในกรุงเทพมหานครที่ยังมีศิลปะวัฒนธรรมเกี่ยวกับโขน
- ศึกษากลุ่มเป้าหมาย กลุ่มคนรุ่นใหม่ GenY GenZ

ภาพที่ 1.2 หัวโขน
ชนกกาญจน์ ชุมจิตต์, 2561

ภาพที่ 1.3 การฝึกซ้อม
ชนกกาญจน์ ชุมจิตต์, 2561

ภาพที่ 1.4 การฝึกซ้อม
ชนกกาญจน์ ชุมจิตต์, 2561

ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ

- คนรุ่นใหม่และผู้สนใจได้ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของการแสดงโขน
- ได้เรียนรู้และได้ทำกิจกรรมเกี่ยวกับโขน
- ได้เห็นความสามารถของคนรุ่นใหม่ในด้านการแสดงโขน

ภาพที่ 1.5 ภาพถ่ายเด็กแสดงโขน
ชนกกาญจน์ ชุ่มจิตต์, 2018

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

- ได้เรียนรู้เรื่องการออกแบบอาคารประเภทโรงละคร
- ได้เรียนรู้เรื่องโครงสร้างหลังคาประเภทโครงสร้างเสาช่วงกว้าง
- ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการวางผังอาคารตามที่ศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับโขนและคนรุ่นใหม่

02

ข้อมูลพื้นฐาน

ภาพที่ 2.1 ชฎา
สุพจน์, 2555

แนวคิดเกี่ยวกับศิลปะวัฒนธรรมทางด้านนาฏศิลป์ไทย

ความหมายของศิลปะวัฒนธรรมหรือวัฒนธรรมที่แสดงออกด้านสุนทรีย์ผลิตผลทางด้านศิลปะของมนุษย์ที่อาจอยู่ในรูปของวาทกรรม ดนตรีการละเล่น การแสดง ปริမ်ปราคติ นิทาน ขนบธรรมเนียมจารีตประเพณี พิธีกรรม ตามความเชื่อ เป็นต้น

คุณค่าทางศิลปะ

- คุณค่า ในตัวมันเอง
- คุณค่า ต่อตัวบุคคล ฝึกสมาธิช่วยขัดเกลาจิตใจให้สงบ
- คุณค่าต่อสังคม เช่น คุณค่าทางความงาม

พัชรินทร์ ร่มโพธิ์ชื่น. (2557)

ภาพที่ 2.2 การแสดงไทย
สุพจน์, 2555

วิวัฒนาการโขน

โขนปรับปรุงมาจาก การแสดงหนังใหญ่ ชักนาค
ตีกด้าบรรพ์ และการเล่นกระบี่กระบอง

ภาพที่ 2.3 การแสดงหนังใหญ่
กชพร พูลสวัสดิ์, 2560

โขนจึงนำการเต้นยกขาขึ้นลงตามแบบ
ท่าเชิดหนังใหญ่ มาเป็นท่าเต้นของการ
แสดง ที่คิดขึ้นใหม่และนำเรื่องรามเกียรติ์
ที่เคยแสดงหนังใหญ่มาเป็นเรื่องสำหรับ
แสดง โดยมีการพากย์เจรจาตามแบบที่
เคยแสดงหนังใหญ่

อุบลวรรณ นาคสังข์. (2559)

ภาพที่ 2.4 การชักนาคตีกด้าบรรพ์
สจิตต์ ราชเทวี, 2562

โขนจะได้กระบวนการแต่งกายจากการแสดง
การชักนาคตีกด้าบรรพ์ในสมัยที่ได้แบบอย่าง
เครื่องแต่งตัวมาจากการเล่นชักนาคตีกด้าบรรพ์

อุบลวรรณ นาคสังข์. (2559)

ภาพที่ 2.5 กระบี่กระบอง
Sunee taponemart, 2558

โขนจะได้รับกระบวนการต่อสู้ นำมาใช้ใน
ท่ารบ ท่าตรวจพลของโขน ยกตัวอย่าง ท่า
กระบี่กระบองท่ากรายโขนจะนำมาใช้ในการ
ฉายพระจันทร์ ท่าเลื้อยจะได้ที่การต่อสู้ของ
กระบี่กระบองมาใช้ในการแสดงโขน กระบวน
การตรวจพล

อุบลวรรณ นาคสังข์. (2559)

ประวัติความเป็นมา

โขนเป็นนาฏศิลป์ชั้นสูงที่เก่าแก่ของไทย มีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ตามหลักฐานจากจดหมายเหตุของลาลูแบร์ราชทูตฝรั่งเศสสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชได้กล่าวถึงการเล่นโขนว่า เป็นการเดินออกท่าทางเข้ากับ เสียงซอและเครื่องดนตรีอื่นๆ ผู้เต้นสวมหน้ากากและถืออาวุธ

คำว่าโขนในภาษาเบงกาลี ซึ่งปรากฏคำว่า "โฆละ" หรือ "โฆล"(บางครั้งสะกดด้วย พ เป็นคำว่า"โฆพะ" หรือ "โฆฟ") ที่เป็นชื่อเรียกของเครื่องดนตรีประเภทหนังชนิดหนึ่งของฮินดู ลักษณะและรูปร่างคล้ายคลึงกับตะโพนของไทย

คำว่าโขนในภาษาทมิฬ เริ่มจากคำว่า โฆล มีคำเพียงใกล้เคียงกับ "โกล หรือ โกลัม" ในภาษาทมิฬ ซึ่งหมายถึงเพศ หรือการแต่งตัวหรือการประดับตกแต่งตัวตามลักษณะของเพศ

คำว่าโขนในภาษาอูร์ดู มีที่มาจากคำว่า "ซูรัต ควาน" (อังกฤษ: Surat khwan)หมายความว่า ตุ๊กตาหรือหุ่น ซึ่งใช้สำหรับประกอบการแสดง โดยมีผู้ขับร้องและให้เสียงแทนตัวหุ่น เรียกว่าควานหรือโขน

คำว่าโขนในภาษาเขมร เป็นการกล่าวถึงโขนในพจนานุกรมภาษาเขมร ซึ่งหมายความว่าถึงละคร แต่เขียนแทนว่าละโขน ที่หมายความว่าถึงการแสดงมหรสพอย่างหนึ่ง

กิตติพงษ์. (2554)

ประเภทของโขน

โขนกลางแปลง คือ การเล่นโขนกลางสนามไม่มีโรง นิยมเล่นตอนยกทัพรบกันโขนกลางแปลงวิวัฒนาการมาจากการเล่นชกนาटकคัมภีร์ วิธีการแสดงคือการจัดกระบวนทัพเต็มประกอบหน้าพาทย์

โขนหน้าจอ คือ โขนที่เล่นตรงหน้าจอเดิม เป็นจอสำหรับการเล่นหนังใหญ่ มีการพากย์ การเจรจา มีดนตรีปี่พาทย์ ผู้แสดงต้องเดินตามจังหวะลีลาและดนตรี และต้องแขวะจอเป็นประตูออก 2 ข้าง เรียกว่า "จอแขวะ"

โขนนั่งราวหรือโขนโรงนอก เป็นการแสดงแบบโรงมีหลังคาไม่มีเตียงสำหรับตัวโขนแต่มีราวพาดตามส่วนยาวของโรงตรงหน้าฉาก มีช่องทางให้ผู้แสดงเดินได้รอบราวมีการพากย์และเจรจา ไม่มีการร้อง วันก่อนแสดงโขนจะมีการโหมโรงให้ตัวโขนออกมาระท้างเท้าตามจังหวะเพลง

โขนโรงใน คือ โขนที่มีศิลปะของละครใน เข้ามาผสมมีปี่พาทย์บรรเลง 2 วง ผลัดกันการแสดงมีทั้งออกทำรำ เดิน พากย์เจรจาตามแบบโขนมีเพลงขับร้องประกอบกิริยา ดนตรีแบบละครในเป็นการผสมผสานระหว่างโขนกับละครในสมัยรัชกาลที่ 1 และ 2

โขนฉาก คือ โขนที่เกิดขึ้นสมัยรัชกาลที่ 5 มีผู้คิดค้นสร้างฉากประกอบเนื้อเรื่องบนเวทีคล้ายกับละครคัมภีร์ วิธีการดำเนินเนื้อเรื่องเหมือนโขนโรงในแต่แบ่งเป็นชุดเป็นตอน เป็นฉากและจัดฉากประกอบตามท้องเรื่อง
อุบลวรรณ นาคสังข์, (2559)

การฝึกโขน

การคัดเลือกผู้แสดง เดิมจะใช้นักเรียนชายทั้งหมดตาม ประเพณีโบราณผู้ทำการฝึกจะทำหน้าที่คัดเลือกที่จะ หัดเป็นตัวละครต่างๆเช่น พระรามนางสีดา หนุมาน ทศกัณฐ์ เป็นต้น ปกติในการแสดงจะแบ่งตัวละครที่ แตกต่างกัน 4 พวก ได้แก่

-ตัวพระ -ตัวนาง -ตัวยักษ์ -ตัวลิง

ตัวโขนแต่ละจำพวกต้องมีรูปร่างเหมาะสมกับตัวละคร สรีระร่างกายและท่วงท่ากิริยา การร่ายรำการ การแต่ง กายและเครื่องประดับที่มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน

สุทธิ อมตะ (2559)

ตบเข้า

เป็นการฝึกหัดเบื้องต้น ให้รู้จัก จังหวะถือเป็นหลักสำคัญในการ ปฏิบัติท่าเดินโขน

ภาพที่ 2.12 ฝึกโขนท่าตบเข้า
สุทธิ อมตะ, 2559.

ถองสะเอว

เป็นการฝึกให้ผู้เรียนยกย่อง ลำตัว ยกคอและไหล่ตลอดจน ไบหน้าอย่างคล่องแคล่ว

ภาพที่ 2.13 ฝึกโขนท่าถองสะเอว
สุทธิ อมตะ, 2559.

เต็นเสา

เป็นการฝึกมีกำลังขาและเท้าคงที่แข็งแรง
กำลังอยู่ตัวฝึกจังหวะเดินให้สม่ำเสมอ
เป็นลีลาสำคัญในการแสดงโขน

ภาพที่ 2.14 ฝึกโขนท่าเต็นเสา
สุธี อมตะ, 2559

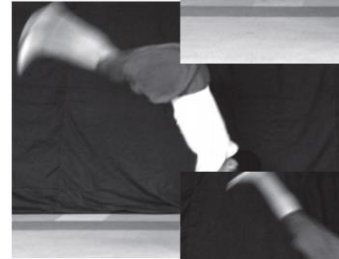
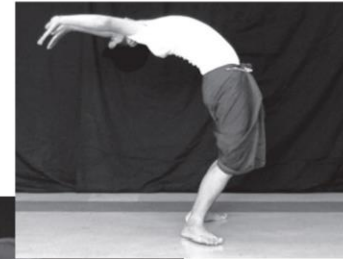
ถีบเหลี่ยม

เป็นการฝึกคัดส่วนขา ให้ตั้งเหลี่ยมได้
ฉากที่มั่นคง ทำให้ผู้เรียนเมื่อย่อแล้วมี
ทรงที่สวยงาม

สุธี อมตะ (2559)

ภาพที่ 2.15 ฝึกโขนท่าถีบเหลี่ยม
สุธี อมตะ, 2559

ภาพที่ 2.16 ฝึกโขนลิง
ไพโรจน์ ทองคำสุก, 2555

การฝึกโขนลิง

การฝึกโขนลิง ผู้ฝึกหัดตัวลิงยังจะต้องฝึกท่าทาง
เบื้องต้นเฉพาะ เช่น การหกคะเมนตีลังกา ม้วน
หน้า ม้วนหลัง ตีลังกาหน้า ตีลังกาหลัง เพื่อให้มี
ลีลาคล่องแคล่วว่องไวและการฝึกขาเพื่อให้ผู้เรียน
ย่อเหลี่ยมได้สวยงาม
ไพโรจน์ ทองคำสุก (2555)

เครื่องแต่งกายโขน

ภาพที่ 2.17 โขนพระ
อุบลวรรณ นาคสังข์, 2559.

ตัวพระ ผู้แสดงตัวพระจะคัดเลือกผู้มีลักษณะ
ใบหน้าสวยแจ่มเป็นสัน ลำคอโปร่งระหง
ไหล่ลาดงามช่วงอกใหญ่ลำตัวเรียวเอวเล็ก

ภาพที่ 2.18 โขนนาง
อุบลวรรณ นาคสังข์, 2559.

ตัวนาง ผู้แสดงเป็นตัวนางจะคัดเลือกผู้ที่มีลักษณะ
คล้ายตัวพระ แต่ต้องมีใบหน้างามกิริยาท่าทางนุ่มนวล
อย่างผู้หญิง

หัวทศกัณฐ์
 กรองคอหรือนมคอ
 พวงประคำคอ
 ทับทรวง
 เสื้อหรือฉลององค์
 รัดอก
 รัตสะเอว
 ตามทัก
 ห้อยข้าง
 ห้อยหน้า
 อินทรธนู
 กำไลแหงหรือทองกร
 แหวนรอบ
 สังวาล
 เข็มขัดหรือบันเหน่ง
 ผ้าถุง
 สนับเพลา
 กำไลเท้า

ภาพที่ 2.19 โขนยักษ์
อุบลวรรณ นาคสังข์, 2559.

ตัวยักษ์ ต้องมีลักษณะสูงและแข็งแรง บึกบึน ลีลาท่าทางดูมีสง่าหัตถยากกว่าตัวอื่นๆ คัดเลือก คล้ายตัวพระแต่ไม่คืดหน้าตา รูปร่างต้องใหญ่ ดูท่าทางแข็งแรง

หัวหนุมาน
 กรองคอหรือนมคอ
 สังวาล
 ทับทรวง
 เข็มขัดหรือบันเหน่ง
 ผ้าถุงหรือภูษา
 สนับเพลา
 พาทูรัต
 เสื้อ
 ห้อยข้างหรือเจียรระเบิด
 ห้อยหน้า

ภาพที่ 2.20 โขนลิง
อุบลวรรณ นาคสังข์, 2559.

ตัวลิง จะต้องมึบุคลิกท่าทางลูกลึกลุกลนกระโดดน โลดเต้น ตามลักษณะธรรมชาติของลิง การคัดเลือกของผู้ที่จะแสดงเป็นตัวลิงได้นั้นจะเลือก จากคนที่มีลักษณะป้อมๆ คล่องแคล่ว

วัสดุอุปกรณ์การปักเครื่องโขน

วัสดุอุปกรณ์

ดินช้อดินโปรง เลื่อม เชือกใช้สำหรับหนุนลาย
เข็ม ด้าย กรรไกร สะตัง เทียนสำหรับทาด้าย

การปักเครื่องโขน วิธีการปักโบราณที่เป็นงานประณีตศิลป์ของไทยในอดีตแบบต่างๆ อย่างเช่น การปักสติง คลึงไหม ปักดินช้อดินโปรง ปักนมสาว เป็นต้นอีกทั้งได้มีการทอผ้าใช้สำหรับเป็นผ้าปักเครื่องแต่งกาย เช่น ผ้าไหมพื้น ผ้ายกไหม

ผ้ายกทอง คือ ผ้าไหมที่ทอด้วยเทคนิค ยกลดลายให้ดูเด่นชัดยิ่งขึ้น สมัยอยุธยาฝ่ายผ้าราชสำนักทอด้วยเส้นไหมเนื้อละเอียด แทรกด้วยไหมเงิน ทออย่างประณีตมีลักษณะแบบราชสำนัก ความพิเศษในอนาคตนั้นจะมีการพัฒนาลายให้ใหญ่เพิ่มเติมขึ้น

ศรีพลอย สุขสมพรหม (2559)

ลายราชวัตรดอกกลอย

ใช้สำหรับตัวละครเสนายักษ์
และตัวละครเอก

ลายราชวัตรย่อมุมไม้สิบสอง

ใช้สำหรับตัวละครพิภกที่เป็นตัวยักษ์

ใช้สำหรับตัวละครเสนายักษ์
และตัวละครเอก

ลายแย่งฟุ้งข้าวบินช้หน้าชบดอกไม้

ใช้สำหรับตัวละครหนุมานที่เป็นตัวลิง
ลวดลายบนเสื้อผ้าแทนเป็นขนลิง

ขนทักซิณวัตร

ศรีพลอย สุขสมพรหม (2559)

หัวโขน

หัวโขนเป็นเครื่องประดับประเภทหนึ่งสำหรับนักแสดงหรือผู้แสดงมหรสพอย่างหนึ่งที่เรียกว่า โขนใช้สวมใส่ในการแสดง หัวโขนยังเป็นศิลปะวัตถุประเภทประณีตศิลป์ด้วยกระบวนการแบบช่างไทยประเพณีแสดงออกถึงภูมิปัญญาและเอกลักษณ์ของไทย

วิชณุ ผดุงศิลป์ (2563)

ภาพที่ 2.28 หัวโขน
Darwan, C., 2563.

วัสดุการทำหัวโขน

หุ่นต้นแบบที่หล่อด้วยปูนซีเมนต์ กระดาษห่อทองคำเปลว กระดาษสา มีด ลวดทองเหลือง เข็มเย็บ แป้งเปียก ผงซีไธโบมะพร้าว ยางรัก น้ำมันยาเรือ หนังกวูดลุลาย แม่พิมพ์ลาย ทองคำเปลว พลอยกระจก สีพลาสติค

สำเนียง ผดุงศิลป์ (2560)

1. การเตรียมหุ่น

2. การปิดหุ่น

3. การถอดหุ่น

4. การเย็บหุ่น

8. การเขียนลาย

7. การลงรักปิดทอง

6. การตีลาย

5. การร่างรูปทรงหน้า

สถานที่เกี่ยวข้องกับโขน

ภาพที่ 2.37 การแสดงโขน
จิรดา มูลศิริ, 2560.

โรงละครแห่งชาติ

โรงละครแห่งชาติ เป็นโรงละครแห่งแรกในประเทศไทย ที่เปิดทำการและจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมมายาวนานกว่า 50 ปี ไม่ว่าจะเป็นนาฏศิลป์ โขน ละครซบขานวรรณคดี ฯลฯ ซึ่งใช้เป็นสถานที่จัดการแสดงโขนโดยศิลปินสำนักการสังคีต กรมศิลปากร โดยจะเปลี่ยนท้องเรื่องไปตลอดปี

ภาพที่ 2.38 การแสดงพื้นบ้าน
จิรดา มูลศิริ, 2560.

สยามนิรมิต

สยามนิรมิต เป็นโรงละครเอกชนที่มีขนาดใหญ่ที่สุดและใหญ่ที่สุดในโลก ใช้เป็นสถานที่จัดแสดง ละคร โขน และการแสดงพื้นบ้านในประเทศไทย

ภาพที่ 2.39 การแสดงโขน
จิรดา มูลศิริ, 2560.

ศาลาเฉลิมกรุง

ศาลาเฉลิมกรุง เดิมเป็นโรงภาพยนตร์ต่อมาปรับปรุงเป็นโรงละคร และโขน หรือการแสดงด้านวัฒนธรรมในรูปแบบอื่นๆ

03

การวิเคราะห์ข้อมูล

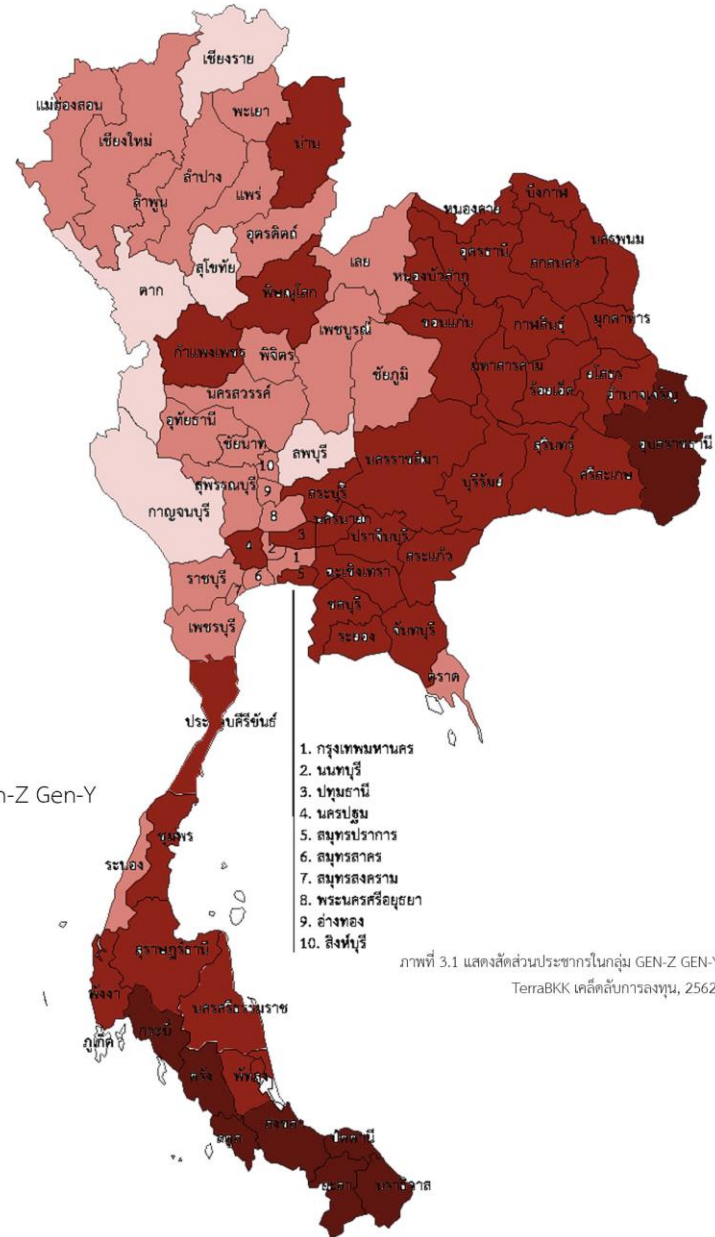
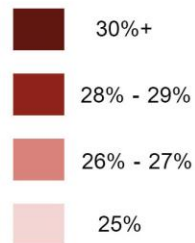
กลุ่มเป้าหมาย

Gen-Y คือคนที่เกิดในช่วง พ.ศ. 2523-2540 เติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยีดิจิทัล มีความเป็นสากล

Gen-Z คือคนที่เกิดหลัง พ.ศ. 2540 เป็นเด็กรุ่นใหม่ที่เกิดมาพร้อมกับสิ่งอำนวยความสะดวกรอบด้าน เรียนรู้รูปแบบการดำเนินชีวิตในสังคมแบบดิจิทัล

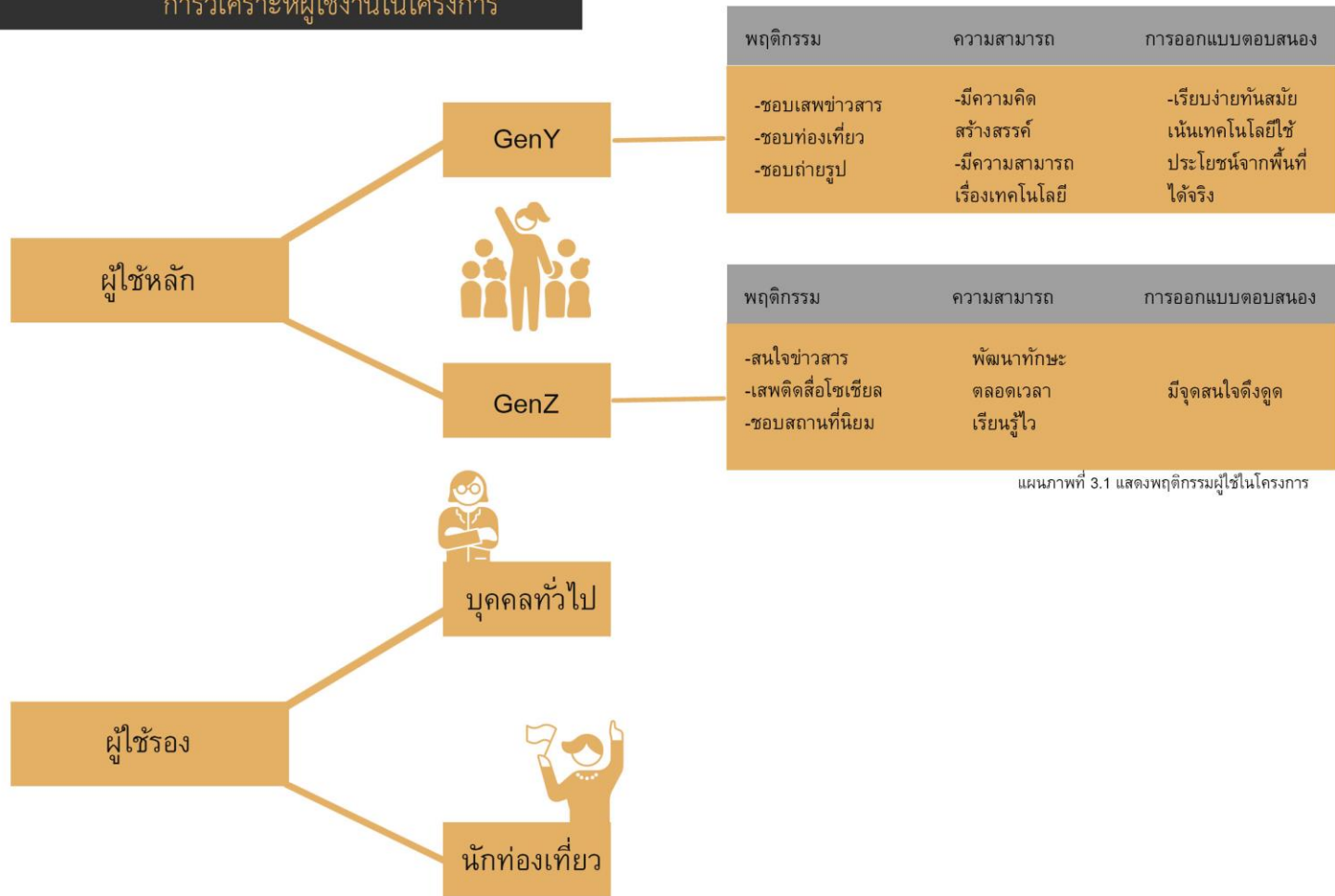
ณัฐพล ม่วงทุม (2563)

สัดส่วน(%) ประชากรในกลุ่ม Gen-Z Gen-Y

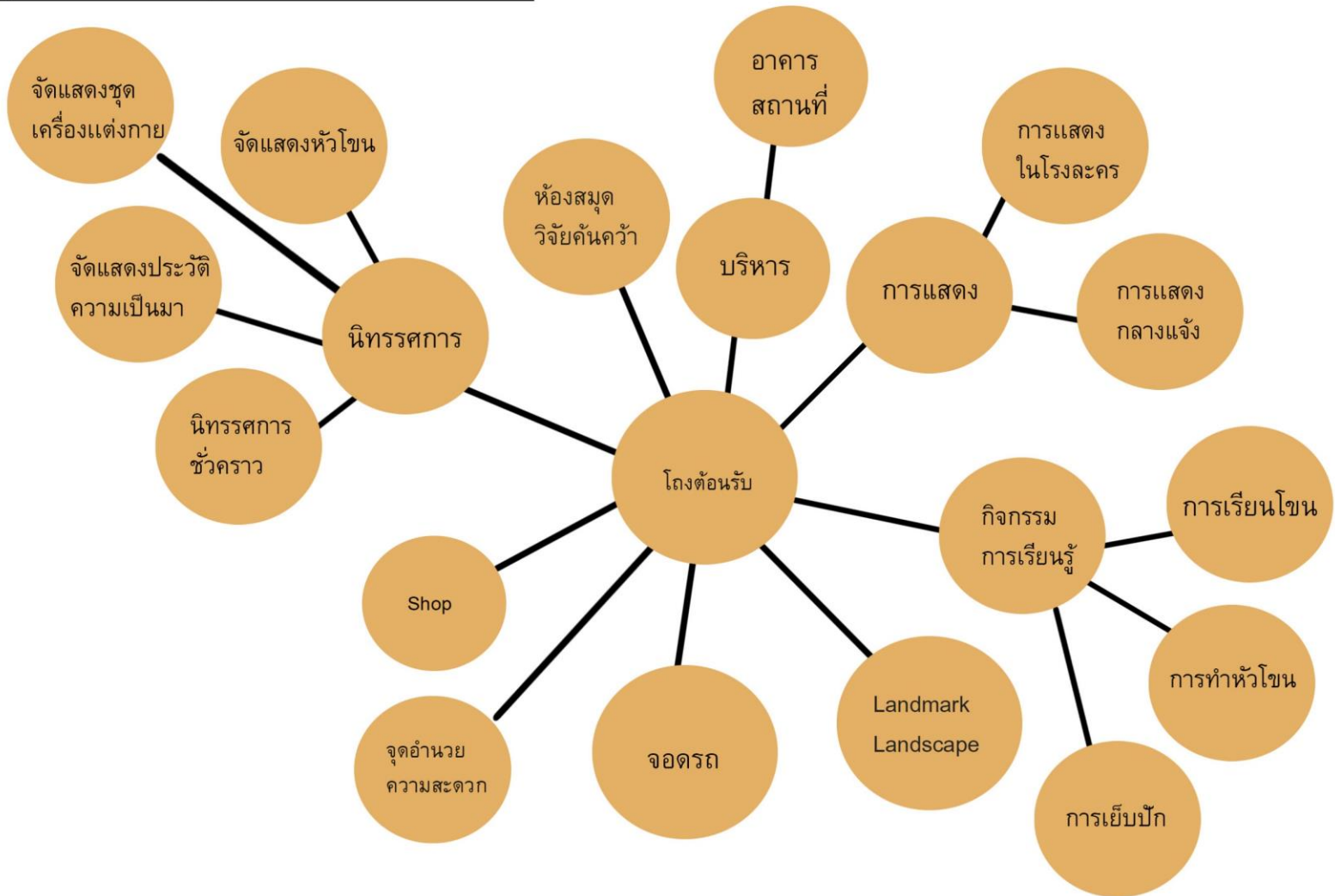

ภาพที่ 3.1 แสดงสัดส่วนประชากรในกลุ่ม GEN-Z GEN-Y
TerraBKK เคล็ดลับการลงทุน, 2562.

การวิเคราะห์ผู้ใช้งานในโครงการ

สรุปผลการวิเคราะห์พฤติกรรมเพื่อกำหนดองค์ประกอบ

แผนภาพที่ 3.2 แสดงสรุปผลการวิเคราะห์พฤติกรรมเพื่อกำหนดองค์ประกอบ

สรุปการวิเคราะห์ผังการบริหารองค์กร

ตารางเวลาในการใช้งานในโครงการ

เวลา	06:00 - 08:00	08:00 - 10:00	10:00 - 12:00	12:00 - 14:00	14:00 - 16:00	16:00 - 18:00	18:00 - 20:00
องค์ประกอบ							
ส่วนการเรียนรู้							
การเรียนรู้		_____		_____			
การทำหัวโชน		_____		_____			
การเย็บปัก		_____		_____			
ส่วนนิทรรศการ							
นิทรรศการชั่วคราว		_____		_____			
การจัดแสดงหัวโชน		_____		_____			
การจัดแสดงเครื่องแต่งกาย		_____		_____			
การจัดแสดงประวัติความเป็นมา		_____		_____			
ส่วนค้นคว้า		_____					
ส่วนการแสดง							
การแสดงในโรงละคร		_____		_____			
การแสดงกลางแจ้ง						_____	
shop		_____		_____			
จุดอำนวยความสะดวก		_____		_____			

ตารางที่ 3.1 แสดงเวลาในการใช้งานในโครงการ

การวิเคราะห์จำนวนเจ้าหน้าที่และผู้บริหาร

ตำแหน่ง	หน้าที่	อัตรา	อ้างอิง
ฝ่ายบริหาร			
ผู้อำนวยการ	รับผิดชอบครอบคลุมกิจกรรมทุกด้านบริหารและควบคุมไฟ การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบายที่กำหนดรับผิดชอบ ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทั้งหมด	1	A
รองผู้อำนวยการ	ช่วยผู้อำนวยการในการบริหารงานควบคุม ตรวจสอบผลการ ดำเนินงานประจำวันที่ในฝ่าย ให้อำนาจบริหารหรือหัวหน้างาน ภายในฝ่ายถึงวิธีการ	1	A
เลขานุการ	ผู้ประสานงาน จัดเก็บข้อมูลเอกสารจัดทำรายงาน และผลการ ประชุม	1	A
ฝ่ายธุรการ			
หัวหน้าฝ่ายธุรการ	ควบคุมดูแลและบริหารงานในฝ่าย	1	A
รองหัวหน้าฝ่าย	ช่วยรับผิดชอบหน่วยงานต่างๆรับคำสั่งจากหัวหน้าฝ่าย	1	A
พนักงานบัญชี	รับผิดชอบควบคุมบันทึกรายวัน ด้านการเงินและอนุมัติการ จ่ายเงินสดตรวจสอบบันทึกประจำวันต่างๆ เกี่ยวกับการเงิน และการบัญชี	1	A
นักสถิติ	รับผิดชอบการทำ และประเมินผลสถิติต่างๆภายในโครงการ	2	A
พัสดุ	รับผิดชอบการซื้อ การจ้าง การซ่อม ปรังรักษา	1	A
ฝ่ายบริการ			
ประชาสัมพันธ์	ทำหน้าที่ให้บริการติดต่อสอบถาม และประชาสัมพันธ์ใน โครงการ	2	B
พนักงานขายบัตร	ขายบัตรเข้าชมพิพิธภัณฑ์ เข้าชมการแสดง	2	B
พนักงานขายของที่ระลึก	ขายของที่ระลึกเกี่ยวกับโครงการ	2	B
พนักงานทำความสะอาด	ดูแลรักษาความสะอาดส่วนจัดแสดงและอาคาร	4	D
พนักงานจัดสวน	ดูแลตกแต่ง ปรังรักษาต้นไม้ ทั้งในและนอกอาคาร	2	A
พนักงานรักษาความปลอดภัย	ดูแลรักษาความปลอดภัยในจุดต่างๆของ อาคาร	4	A
ฝ่ายเทคนิคและซ่อมบำรุง			
นักอนุรักษ์	ซ่อมแซม สวงรักษาวัตถุ	2	A
ช่างไฟฟ้า	ควบคุมระบบไฟฟ้าทั้งภายนอกและภายในอาคารรวมทั้งการ ตรวจซ่อมปรังรักษา	2	A

อ้างอิง
 A = กรณีศึกษาของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนครและพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
 B = สิทธิกร กฤตยานำสิน (2555)
 C = กรณีศึกษาการส่งเสริมงานอนุรักษ์งาน
 บั๊กเครื่องแต่งตัวชุดโซน ทรอกโก้แจ้
 D = วิเคราะห์จากจุดกิจกรรม

ตารางที่ 3.2 แสดงการวิเคราะห์จำนวนเจ้าหน้าที่และผู้บริหาร

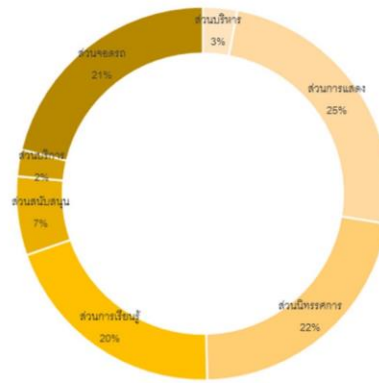
การวิเคราะห์จำนวนเจ้าหน้าที่และผู้บริหาร(ต่อ)

ตำแหน่ง	หน้าที่	อัตรา	อ้างอิง
ฝ่ายเทคนิคและซ่อมบำรุง			
ช่างปรับอากาศ	ควบคุมระบบปรับอากาศตรวจซ่อม และ บำรุงรักษา	1	A
ช่างสุขาภิบาล	ควบคุมระบบน้ำใช้ น้ำทิ้ง และเครื่องกล ระบบสุขาภิบาล ตรวจซ่อมบำรุงรักษา	1	A
ช่างออกแบบ	ออกแบบจากการแสดง	2	A
ช่างตกแต่งสถานที่	รับผิดชอบตกแต่งสถานที่การแสดง	5	A
ฝ่ายการศึกษา			
หัวหน้าฝ่ายการศึกษา	ควบคุมดูแล และบริหารงานของหน่วยงานในฝ่าย	1	A
รองหัวหน้าฝ่าย	ช่วยรับผิดชอบในหน่วยงานโดยร่วมวางแผนรับคำสั่งและนโยบายจากหัวหน้าฝ่าย	1	A
วิทยากรเอกส่วนนิทรรศการ	ดำเนินการจัดการให้การศึกษา และจัดกิจกรรมกำหนดการจัดการณ์บรรยาย	1	A
วิทยากรโทส่วนนิทรรศการ	เป็นผู้ช่วยการบรรยายจัดทำเอกสารคู่มือการนำชมร่วมกับฝ่ายเอกสาร	1	A
วิทยากรตรีส่วนนิทรรศการ	ช่วยบรรยายดำเนินงาน เตรียมห้องประชุม	1	A
วิทยากรส่วนการเรียนโซน	ช่วยสอนการฝึกโซน ศิวพระ นาง ยักษ์ ลิง	4	D
วิทยากรส่วนการทำหิวโซน	ช่วยสอนในการทำหิวโซน	1	D
วิทยากรส่วนการเย็บปัก	ช่วยสอนเกี่ยวกับการเย็บปักลายผ้า	2	C
ส่วนสนับสนุน			
เจ้าหน้าที่ห้องสมุด	ดูแลให้ข้อมูล - ยืมคืนหนังสือ รับผิดชอบของ	4	B
บรรณารักษ์	ดูแลความเรียบร้อยห้องต่างๆในห้องสมุด	1	B
ส่วนอำนวยความสะดวก			
พนักงานร้านกาแฟ	จำหน่ายเครื่องดื่มแก่ผู้เข้าชมโครงการ	3	B
พนักงานตัวแทนร้านอาหาร5ร้าน	เฉลี่ยร้านละ 3 คน	15	B
พยาบาล	ปฐมพยาบาลแก่เจ้าหน้าที่และผู้เข้าชมโครงการ	1	A

อ้างอิง
 A = กรณีศึกษาของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนครและพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
 B = สิทธิกร กฤตยานำสิน (2555)
 C = กรณีศึกษาการส่งเสริมงานอนุรักษ์งานปักเครื่องแต่งตัวชุดโซน ดรอกโกแจ้
 D = วิเคราะห์จากจุดกิจกรรม

ตารางที่ 3.2 (ต่อ) แสดงการวิเคราะห์จำนวนเจ้าหน้าที่และผู้บริหาร

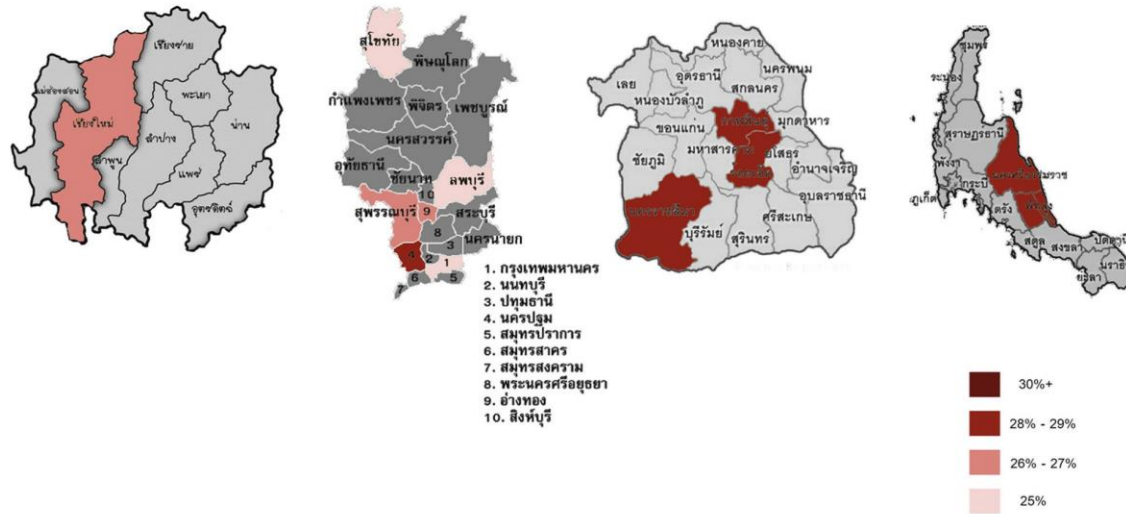
สรุปพื้นที่ใช้สอย

รายละเอียด	พื้นที่รวม
ส่วนบริหาร	250 ตร.ม.
ส่วนการแสดง	2,090 ตร.ม.
ส่วนนิทรรศการ/ค้นคว้า	1,870 ตร.ม.
ส่วนการเรียนรู้	1,140 ตร.ม.
ส่วนสนับสนุน	580 ตร.ม.
ส่วนบริการ	195 ตร.ม.
ส่วนจอดรถ	1,100 ตร.ม.
พื้นที่รวมโครงการ	7,225 ตร.ม.
พื้นที่สัญญา 30%	2,167 ตร.ม.
พื้นที่โครงการทั้งหมด	9,400 ตร.ม.

ตารางที่ 3.3 แสดงการสรุปพื้นที่ใช้สอย

การวิเคราะห์เลือกที่ตั้งโครงการระดับภาค

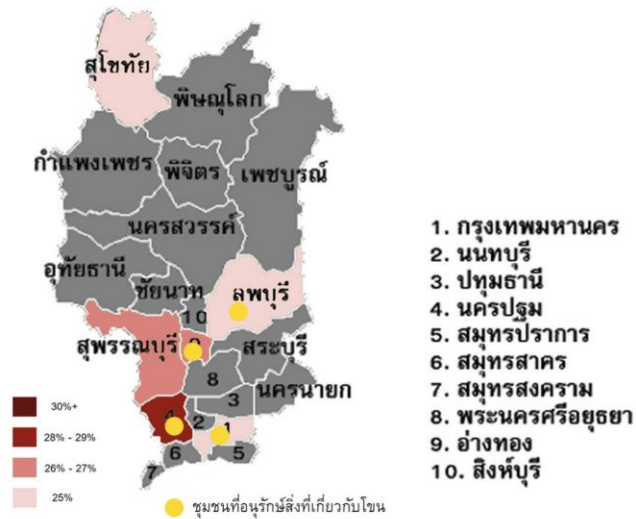

เกณฑ์การเลือก	ค่านำหนัก	ภาคเหนือ	ภาคกลาง	ภาคอีสาน	ภาคใต้
วิทยาลัยนาฏศิลป์	2	1	2	4	8
ความหนาแน่นของกลุ่มเป้าหมาย	3	2	6	4	12
ศิลปะวัฒนธรรมการแสดงโขน	1	0	0	4	4
รวม		8	24	15	13

สรุปเลือกภาคกลาง

ตารางที่ 3.4 แสดงการวิเคราะห์เลือกที่ตั้งโครงการระดับภาค

การวิเคราะห์เลือกที่ตั้งโครงการระดับจังหวัด

เกณฑ์การเลือก	ค่าน้ำหนัก	สุโขทัย		ลพบุรี		สุพรรณบุรี		อ่างทอง		นครปฐม		กรุงเทพ	
หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง	1	3	3	5	5	4	4	2	2	3	3	6	6
ความหนาแน่นของกลุ่มเป้าหมาย	2	4	8	4	8	5	10	5	10	6	12	5	10
ชุมชนที่ยังอนุรักษ์สิ่งเกี่ยวกับโขน	3	0	0	5	15	0	0	5	15	5	15	6	18
	รวม		11		28		14		27		30		34

ตารางที่ 3.5 แสดงการวิเคราะห์เลือกที่ตั้งโครงการระดับจังหวัด

สรุปเลือกกรุงเทพ

การวิเคราะห์เลือกที่ตั้งโครงการระดับเขต

เกณฑ์การเลือก	ต่านานัก	พรชนคร		ห้วยขวาง	
ย่านศิลปวัฒนธรรม	4	2	8	2	8
สถานที่ท่องเที่ยวของกลุ่มเป้าหมาย	3	1	3	2	6
ความสะดวกในการเข้าถึง	2	2	4	2	4
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	1	1	1	1	1
		รวม	16		19

สรุปเลือกห้วยขวาง

ตารางที่ 3.6 แสดงการวิเคราะห์เลือกที่ตั้งโครงการระดับเขต

การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ

ทิศเหนือ

- ไม่มีมลภาวะทางเสียง
- ไม่มีมลภาวะทางอากาศ
- มีเส้นทางสัญจรที่มายังโครงการได้

ทิศใต้

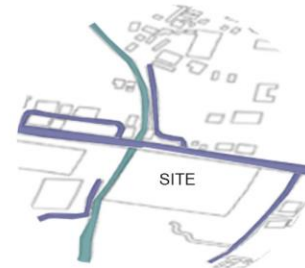
- ติดกับพื้นที่สีเขียว

ทิศตะวันออก

- ติดกับอาคารสูง
- ได้รับเงาจากอาคารสูงในแสงแดด ยามเช้า

ทิศตะวันตก

- ไม่มีมลภาวะทางอากาศ

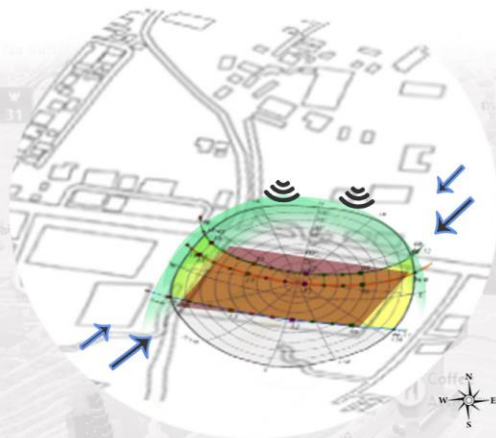

ถนนหน้าทางเข้าโครงการคือ ถนนเทียมร่วมมิตร

36,36ก,54,122ร

ฝั่งซ้ายที่ตั้งโครงการเป็นคลอง กว้าง 3 เมตร

พื้นที่สีเขียว

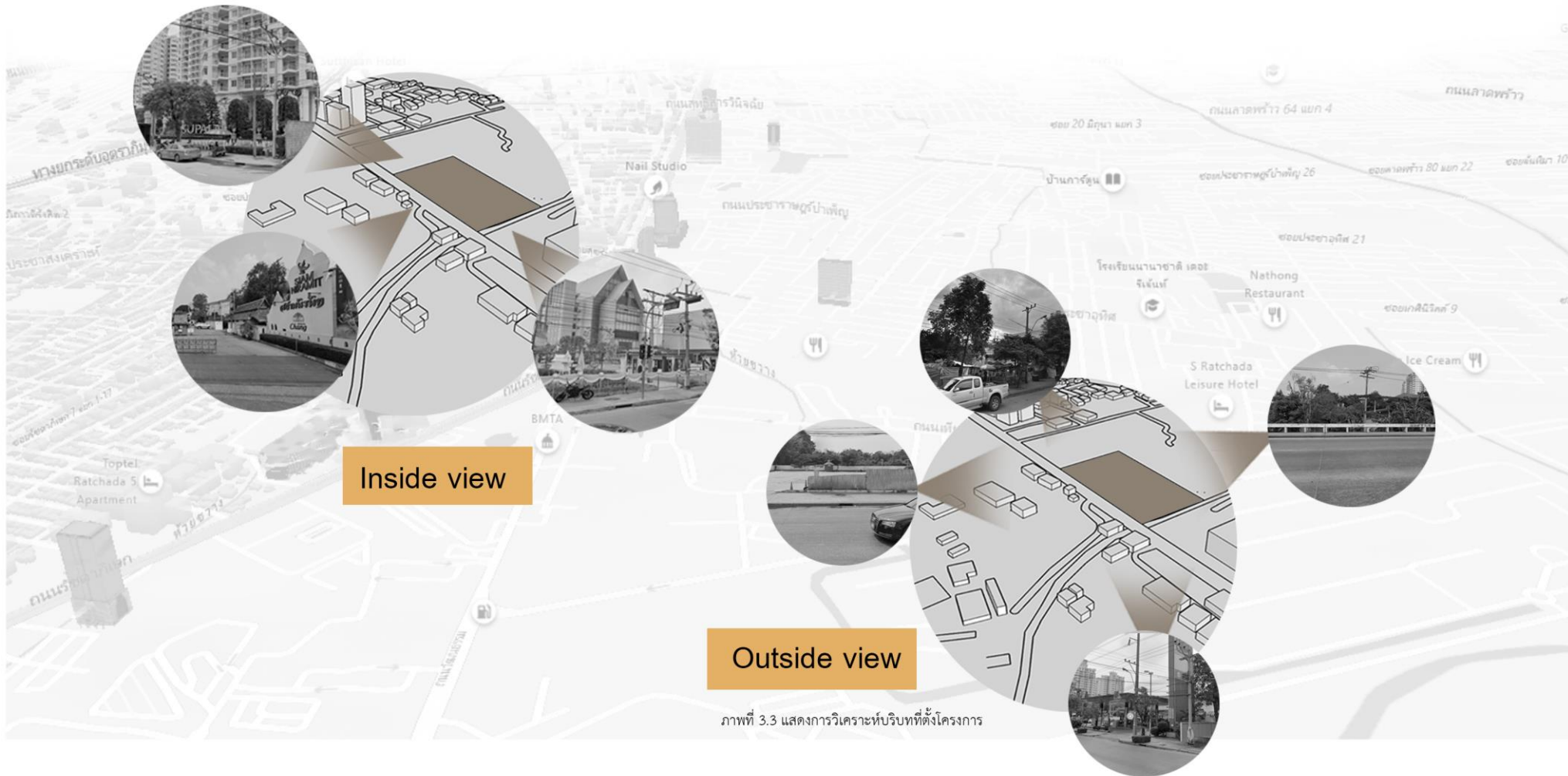
ภาพที่ 3.2 แสดงการวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ

เดือนฤดุมงคล		พระอาทิตย์ขึ้นลง		เวลา	
■ เดือนมิถุนายน	■ พระอาทิตย์ขึ้น	■ 06:00 - 08:00	■ 12:00 - 14:00	■ 18:00 - 20:00	
■ เดือนกรกฎาคม	■ พระอาทิตย์ขึ้น	■ 09:00 - 11:00	■ 15:00 - 17:00		
■ เดือนสิงหาคม	■ พระอาทิตย์ขึ้น				

ขนาดพื้นที่ที่ตั้งโครงการ 13,039 ตร.ม.(8ไร่ 60 ตร.วา)

ผังสี : สีส้ม พื้นที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง ย.6

FAR = 3.5 OSR = 8.5%

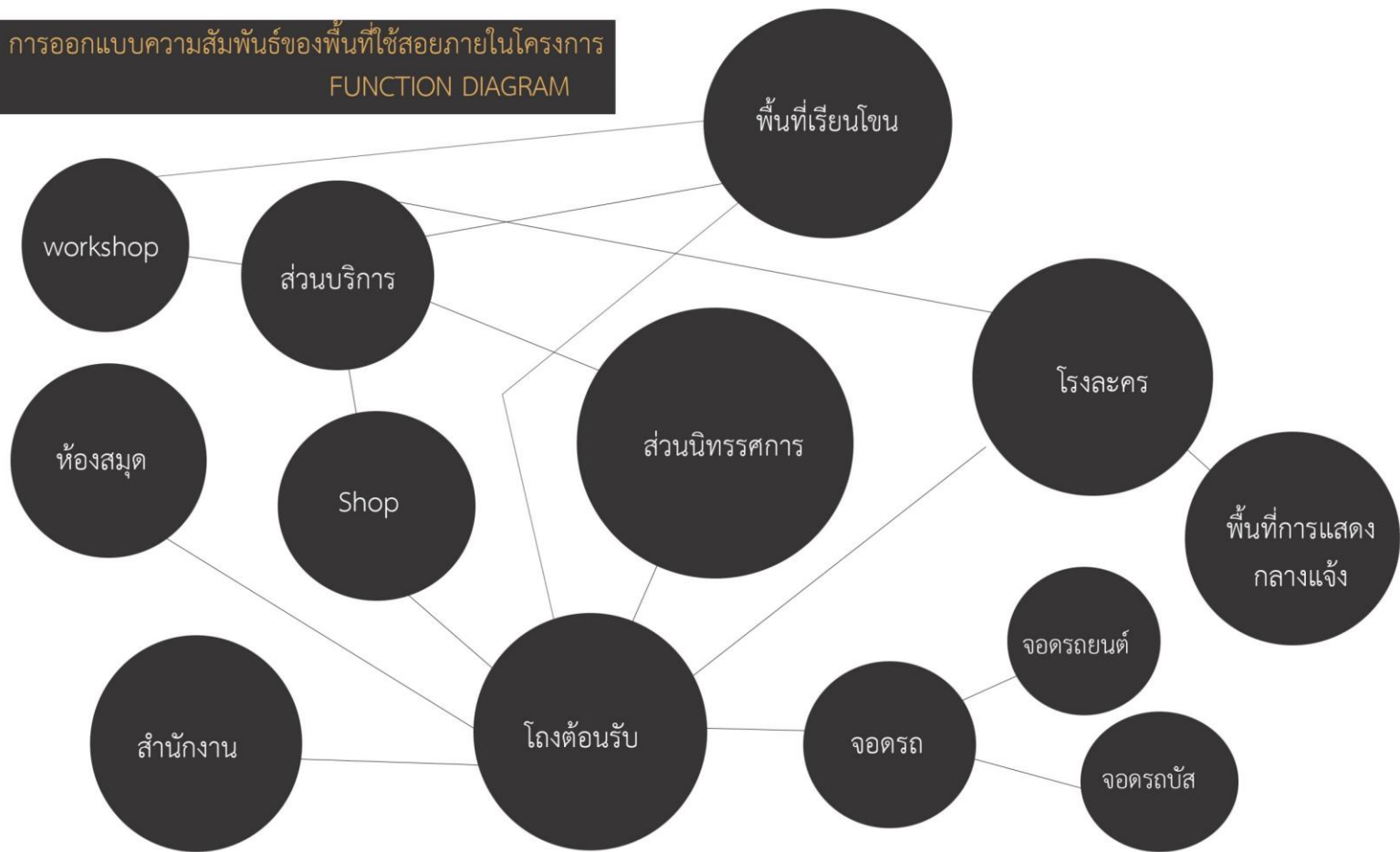

ภาพที่ 3.3 แสดงการวิเคราะห์บริบทที่ตั้งโครงการ

04

การออกแบบ

การออกแบบความสัมพันธ์ของพื้นที่ใช้สอยภายในโครงการ
FUNCTION DIAGRAM

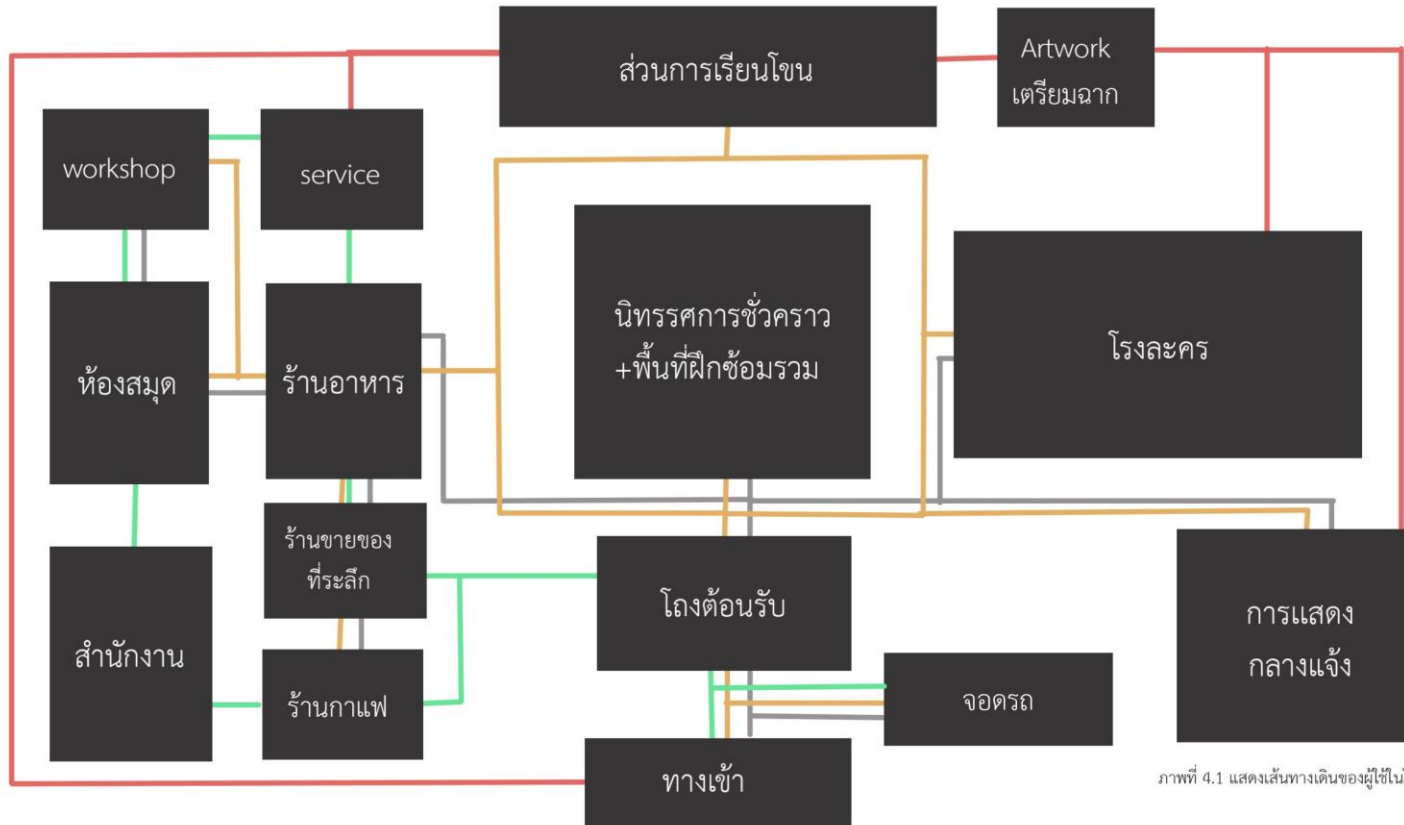
แผนภาพที่ 4.1 แสดง FUNCTION DIAGRAM

แผนภาพที่ 4.2 แสดง ZONING DEVELOPMENT

โรงละคร	พื้นที่แสดงกลางแจ้ง	พื้นที่การเรียนรู้	พื้นที่นันทนาการ
ส่วนบริการ	ส่วนสนับสนุน	ส่วนบริหาร	พื้นที่สีเขียว

CIRCULATION CHART

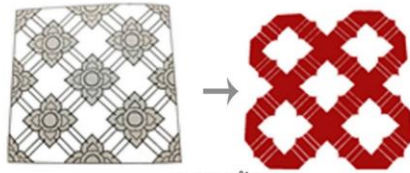
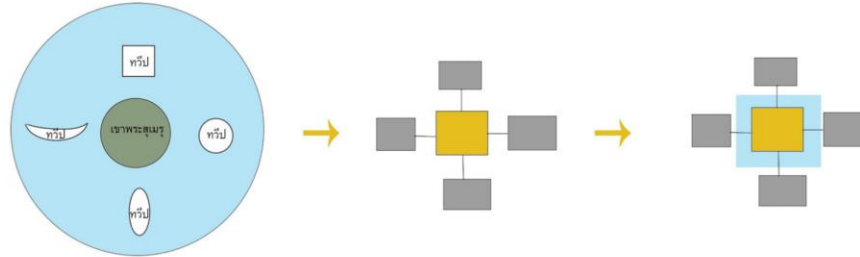
ภาพที่ 4.1 แสดงเส้นทางการเดินของผู้ใช้ในโครงการ

— คนรุ่นใหม่ที่น่าสนใจ
 — คนทั่วไป
 — พนักงาน
 — Service

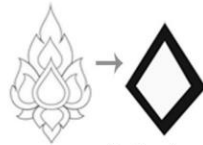
แนวความคิด CONCEPT

คติจักรวาล

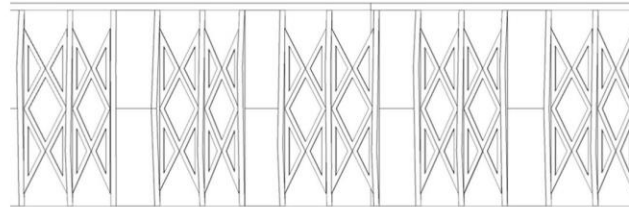
จินตนาการที่เกิดจากความเชื่อ
ในเรื่องโลกและสิ่งรอบตัวใกล้และ
ไกลที่ไม่อาจรับรู้ได้ อีกทั้งยังเป็น
ความเชื่อของศาสนาพราหมณ์
เกี่ยวกับการสร้างโลกและองค์
ประกอบโลก

ลายราชวัตร

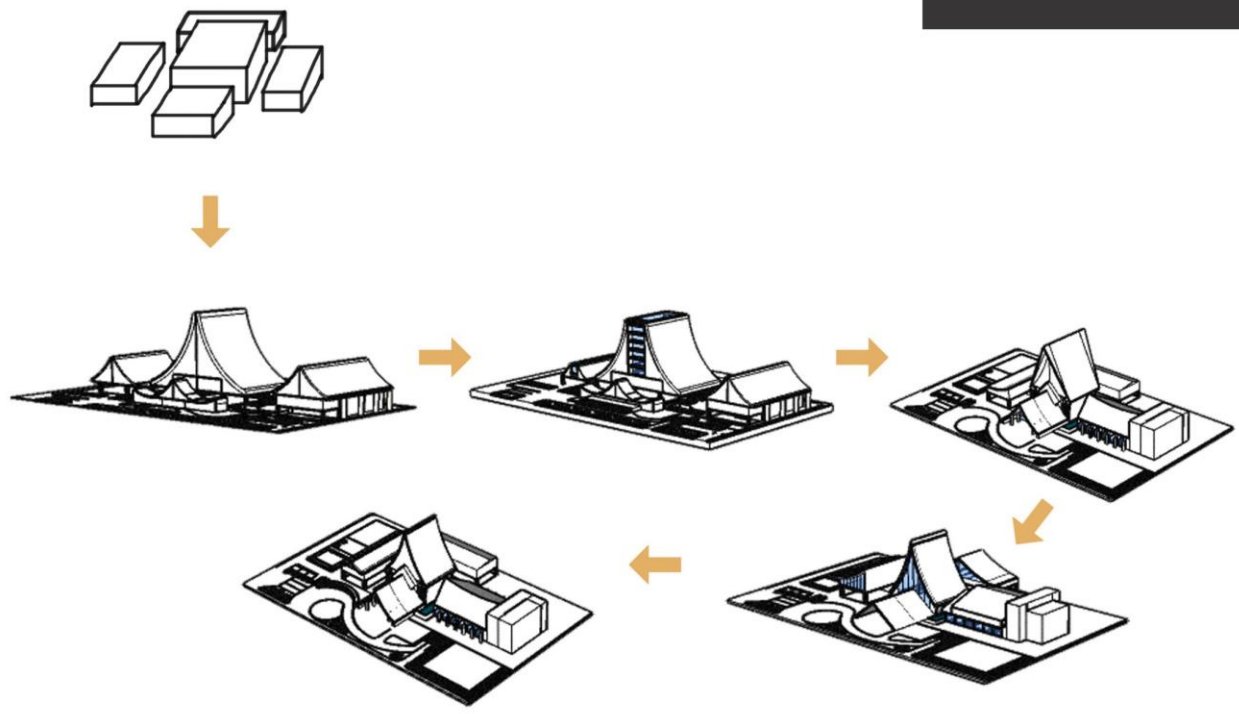

ลายพุ่มข้าวบิณฑ์

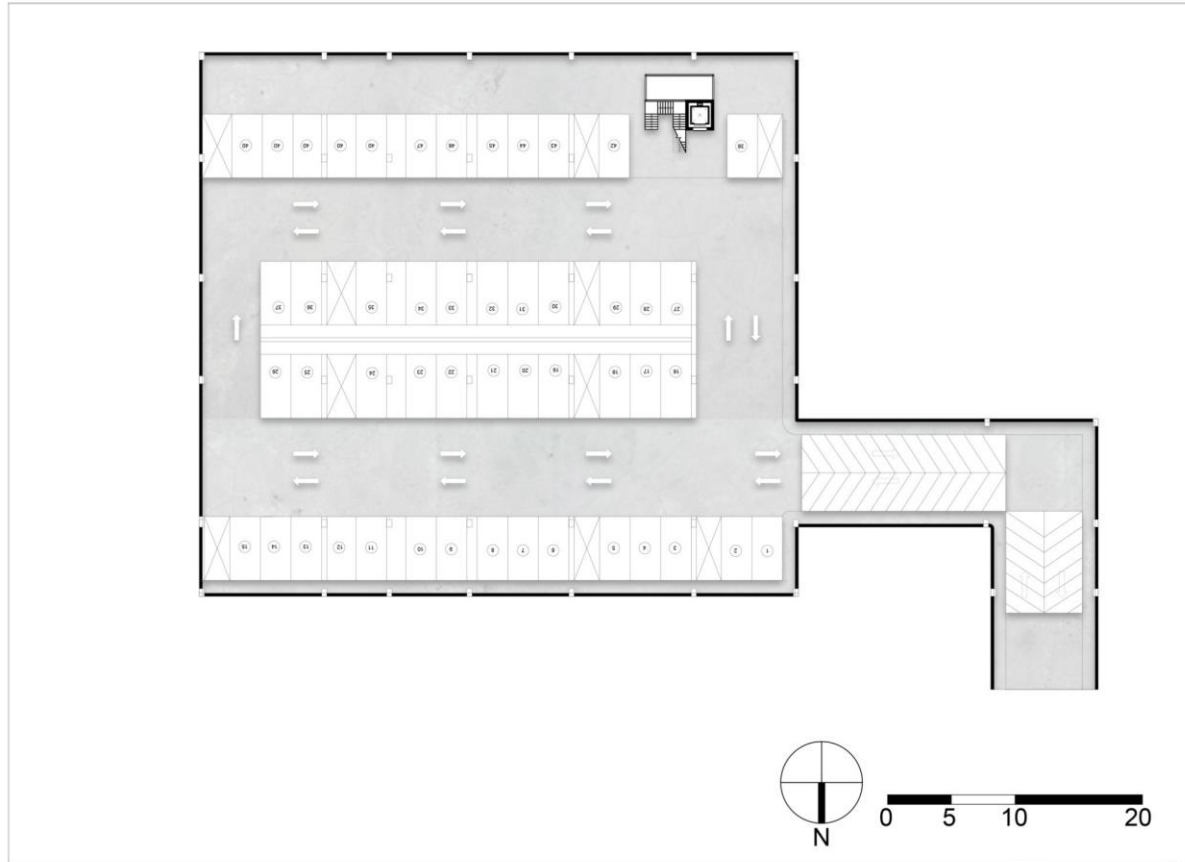

ภาพที่ 4.2 แสดงแนวความคิดในการออกแบบ

MASS FORM SPACE DEVELOPMENT

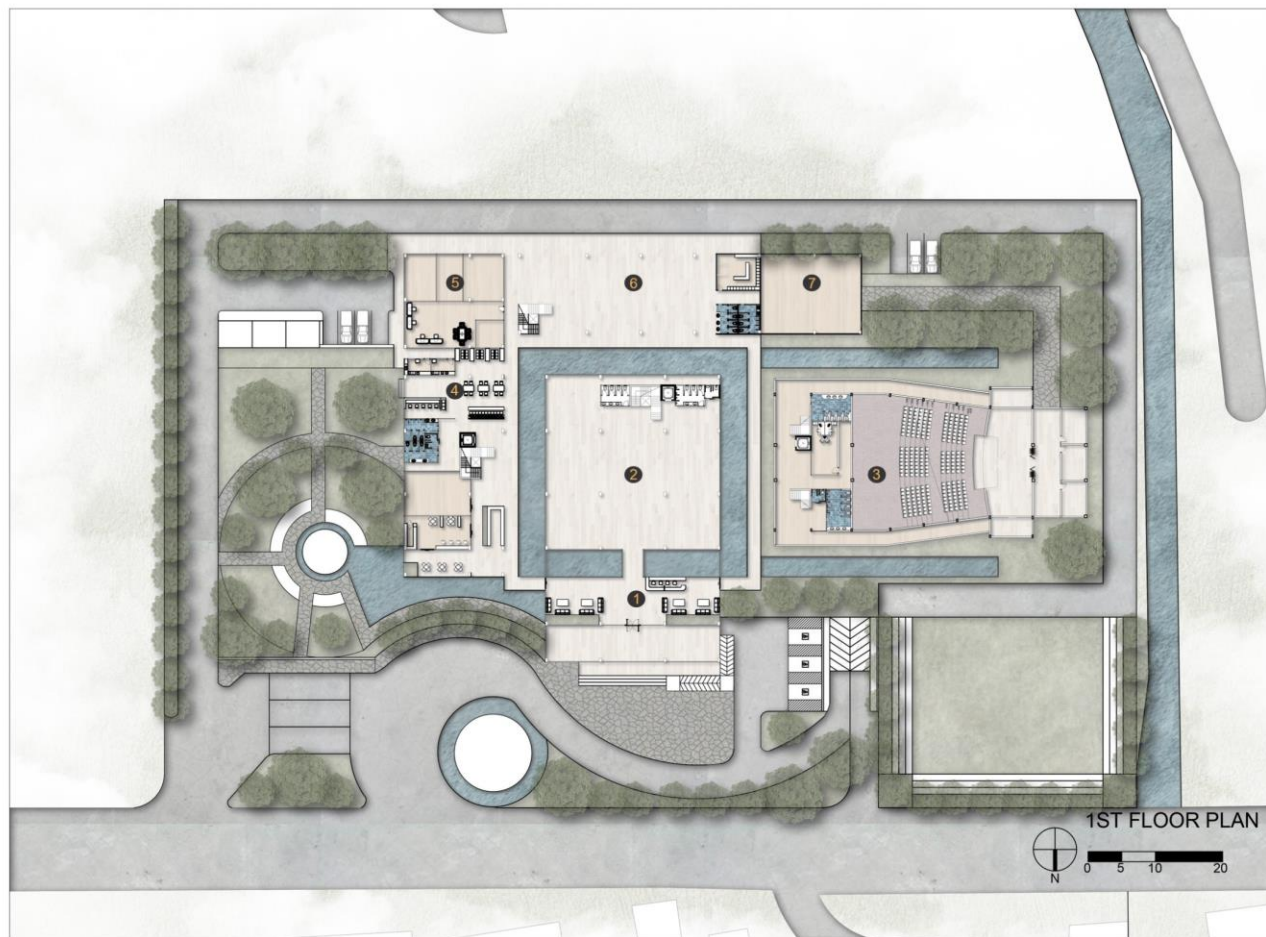

ภาพที่ 4.3 แสดงการพัฒนาแบบฟอร์มอาคาร

ภาพที่ 4.4 แสดงแปลนจอดรถชั้นใต้ดิน

ผลงานการออกแบบแปลนชั้น 1

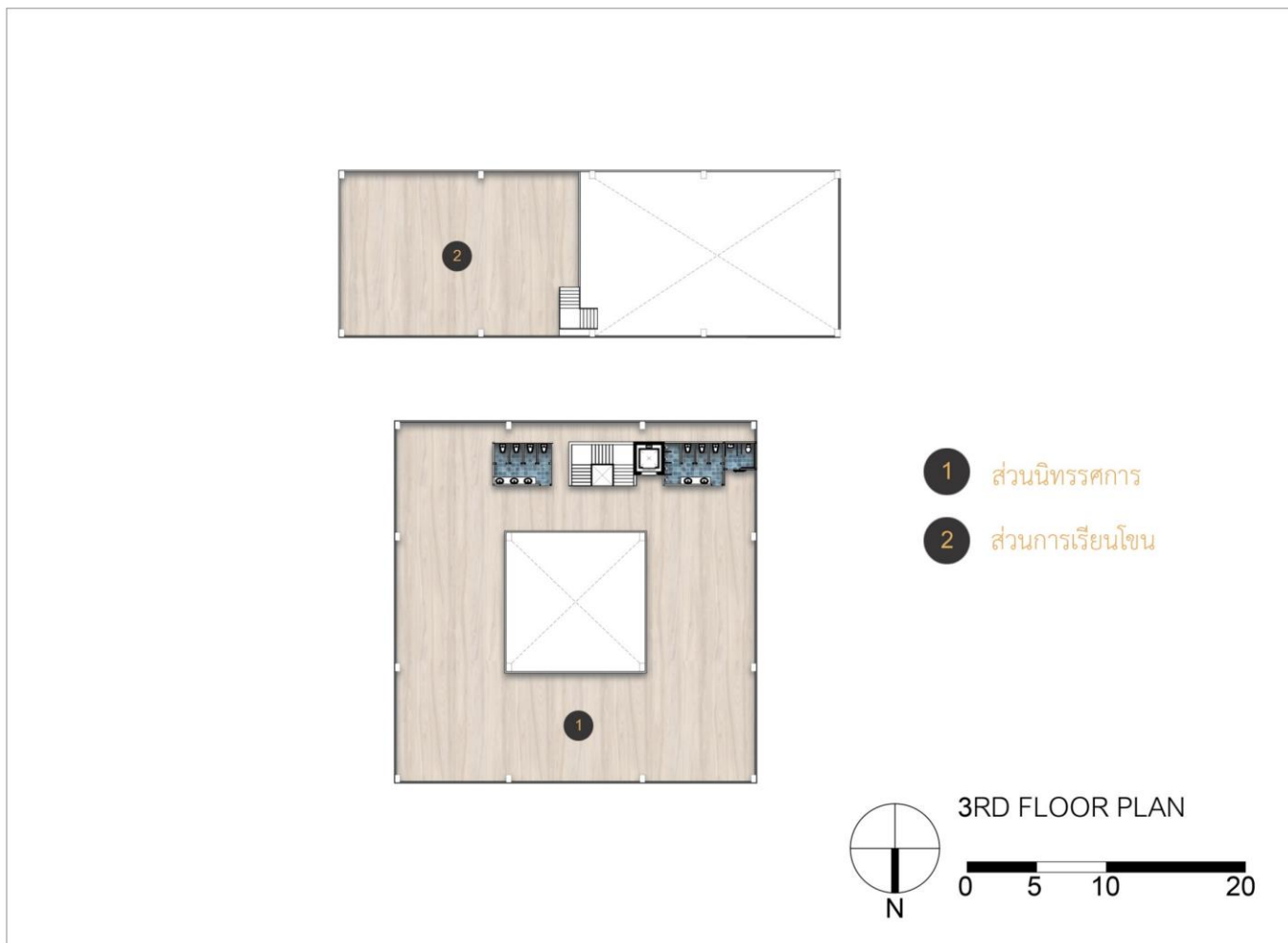
- 1 โถงต้อนรับ
- 2 โถงนิทรรศการ
- 3 โรงละคร
- 4 ส่วนร้านอาหาร
- 5 ส่วนบริการ
- 6 ส่วนการเรียนรู้โซน
- 7 ส่วนการเตรียมฉาก

ภาพที่ 4.5 แสดงแปลนชั้น 1

ผลงานการออกแบบแปลนชั้น 2

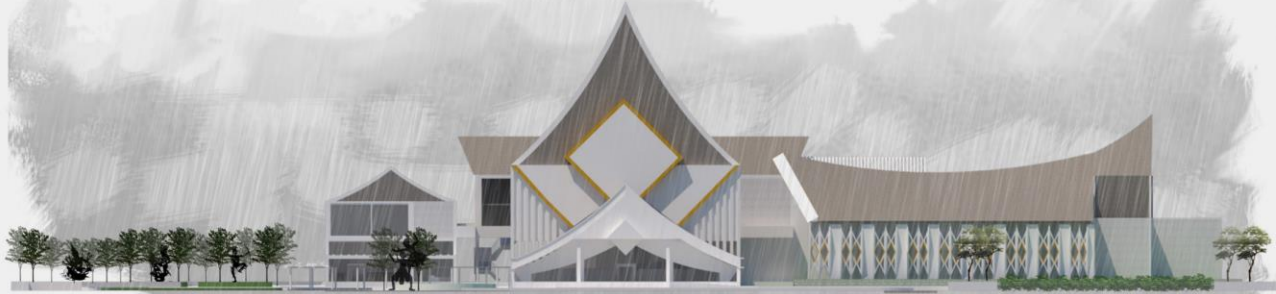

ภาพที่ 4.6 แสดงแปลนชั้น 2

ภาพที่ 4.7 แสดงแปลนชั้น 3

รูปด้าน
ELEVATION

ELEVATION 1

ELEVATION 2

ภาพที่ 4.8 แสดง ELEVATION 1,2

รูปด้าน
ELEVATION

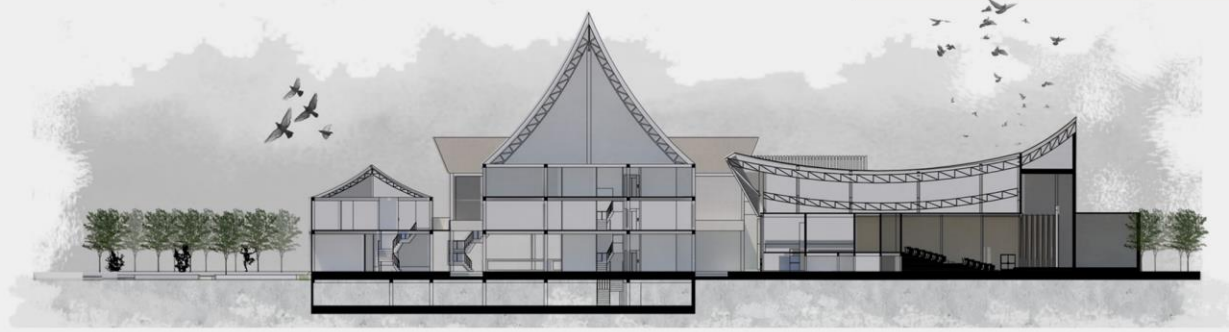

ELEVATION 3

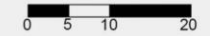
ELEVATION 4

ภาพที่ 4.9 แสดง ELEVATION 3,4

รูปตัด
SECTION

- ระดับสูงสุดอาคาร +32.00
- ระดับยอดดา +31.35
- ระดับชั้นที่3 +14.00
- ระดับชั้นที่2 +10.00
- ระดับชั้นที่1 +1.00
- ระดับพื้นดิน +0.00

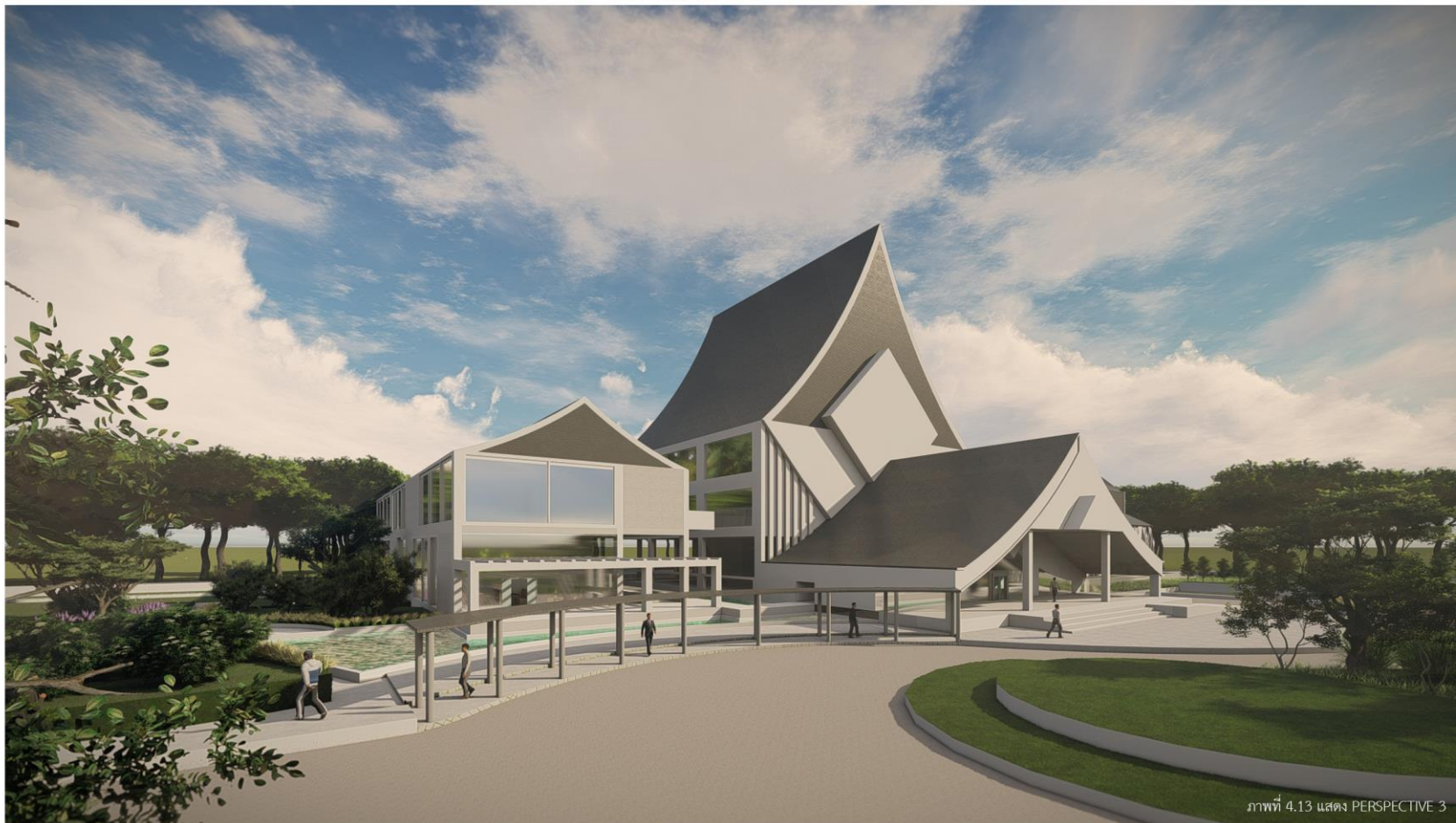
- ระดับสูงสุดอาคาร +32.00
- ระดับยอดดา +31.35
- ระดับชั้นที่3 +14.00
- ระดับชั้นที่2 +10.00
- ระดับชั้นที่1 +1.00
- ระดับพื้นดิน +0.00

ภาพที่ 4.10 แสดง SECTION

ทัศนียภาพภายนอก ส่วนโรงละคร
มุมมองจาก ทิศตะวันตกเฉียงใต้

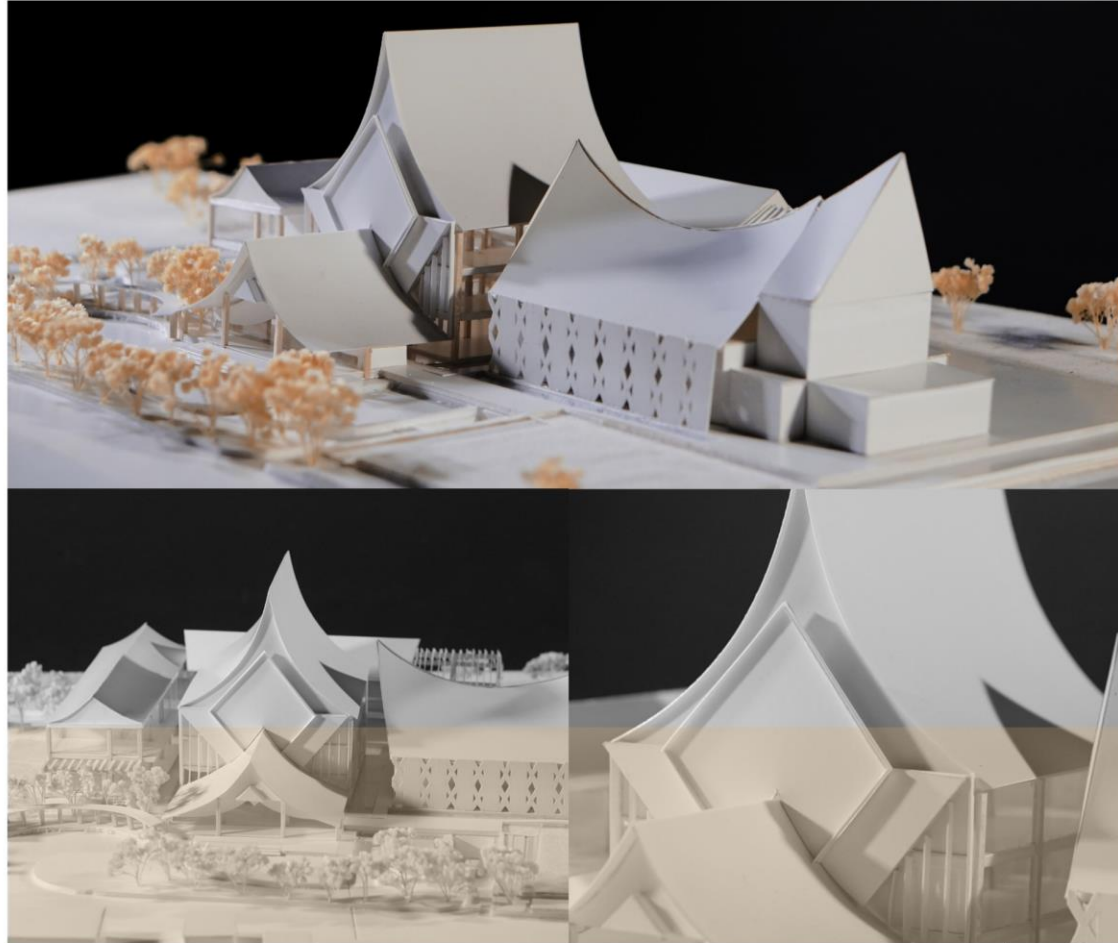

ทัศนียภาพภายนอก
โดยรวมจากทางเข้าหลัก

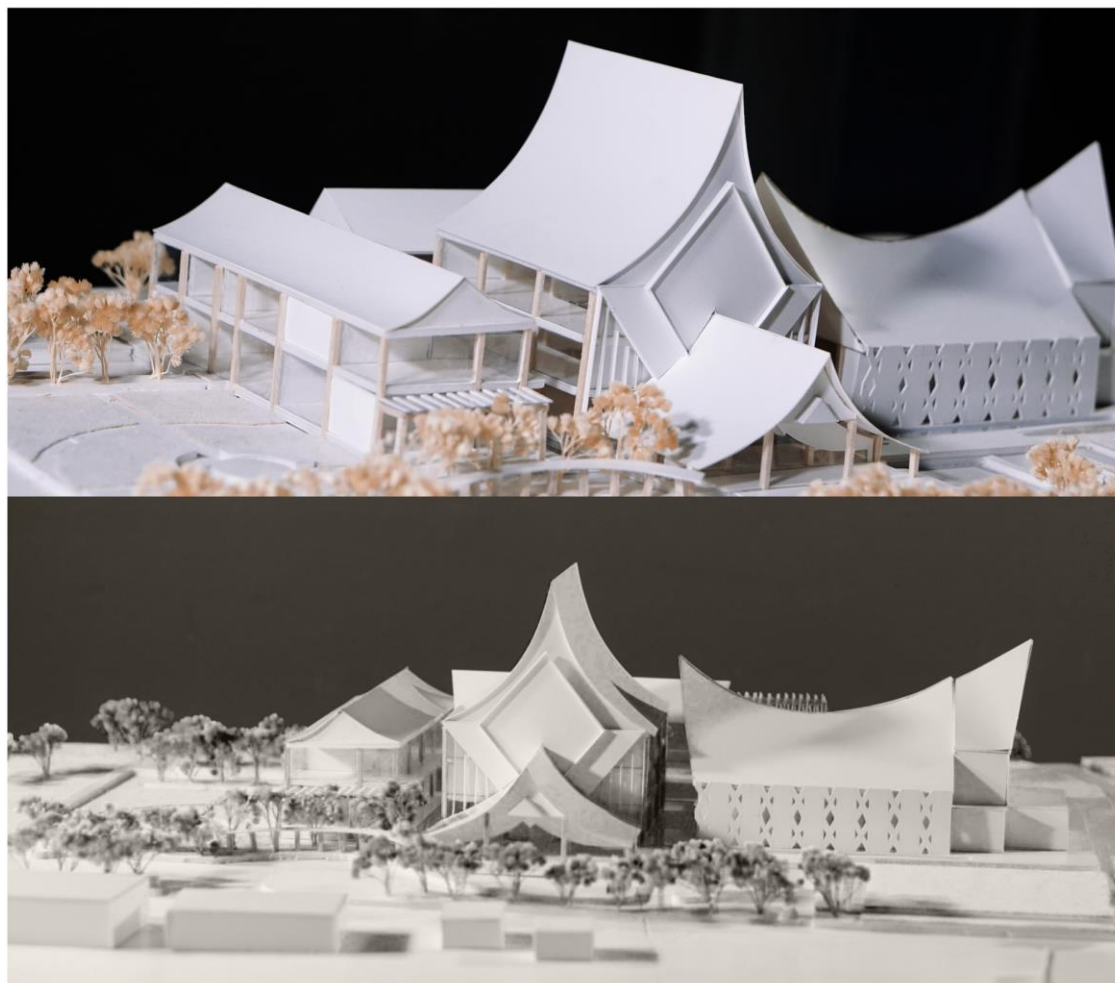

ภาพที่ 4.14 แสดง PERSPECTIVE 4

ทัศนียภาพภายนอก
ภูมิทัศน์ด้านหน้าทางเข้า

ภาพที่ 4.15 ทุ่งจำลอง 1

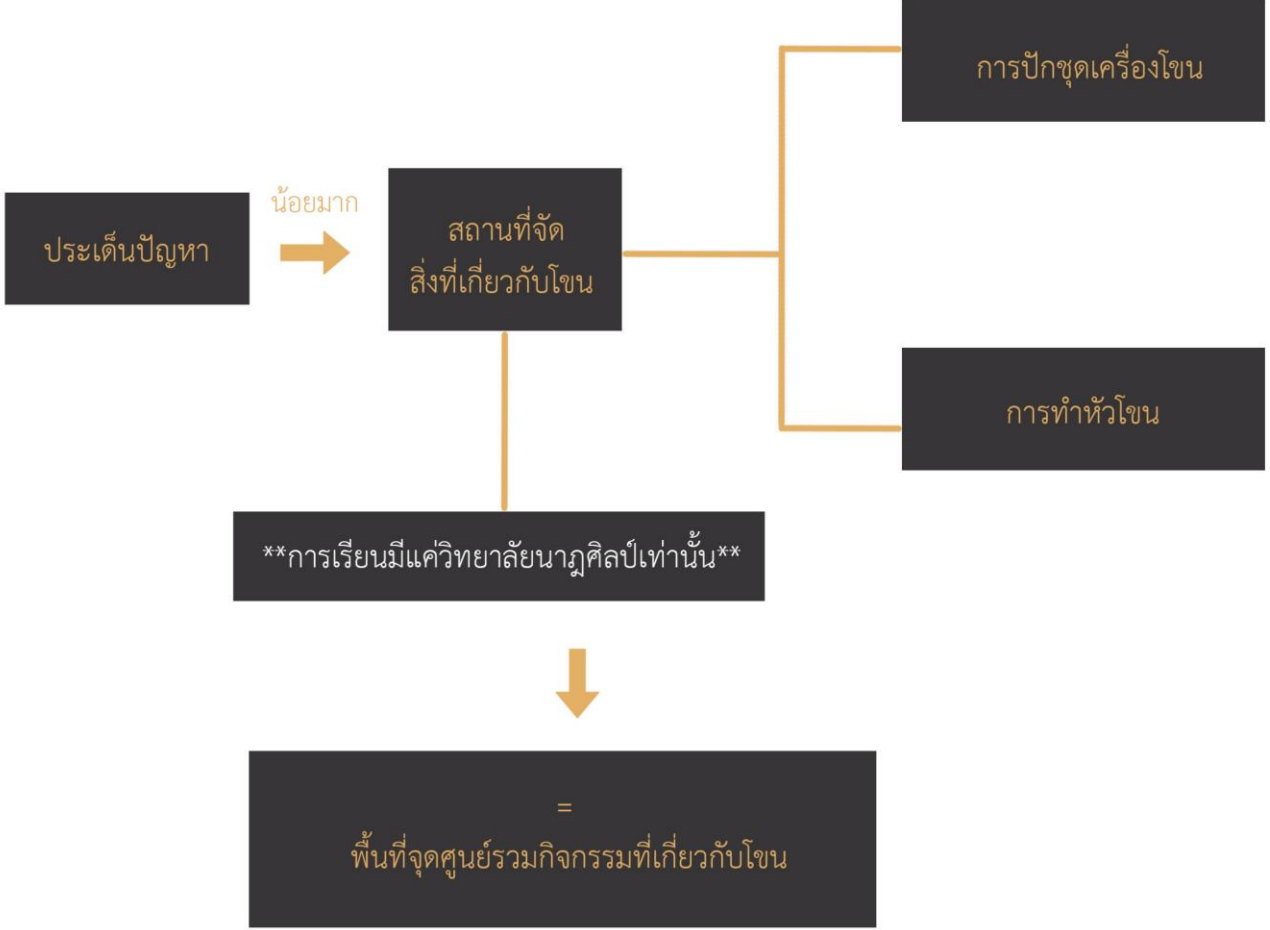

ภาพที่ 4.16 ทุ่งจำลอง 2

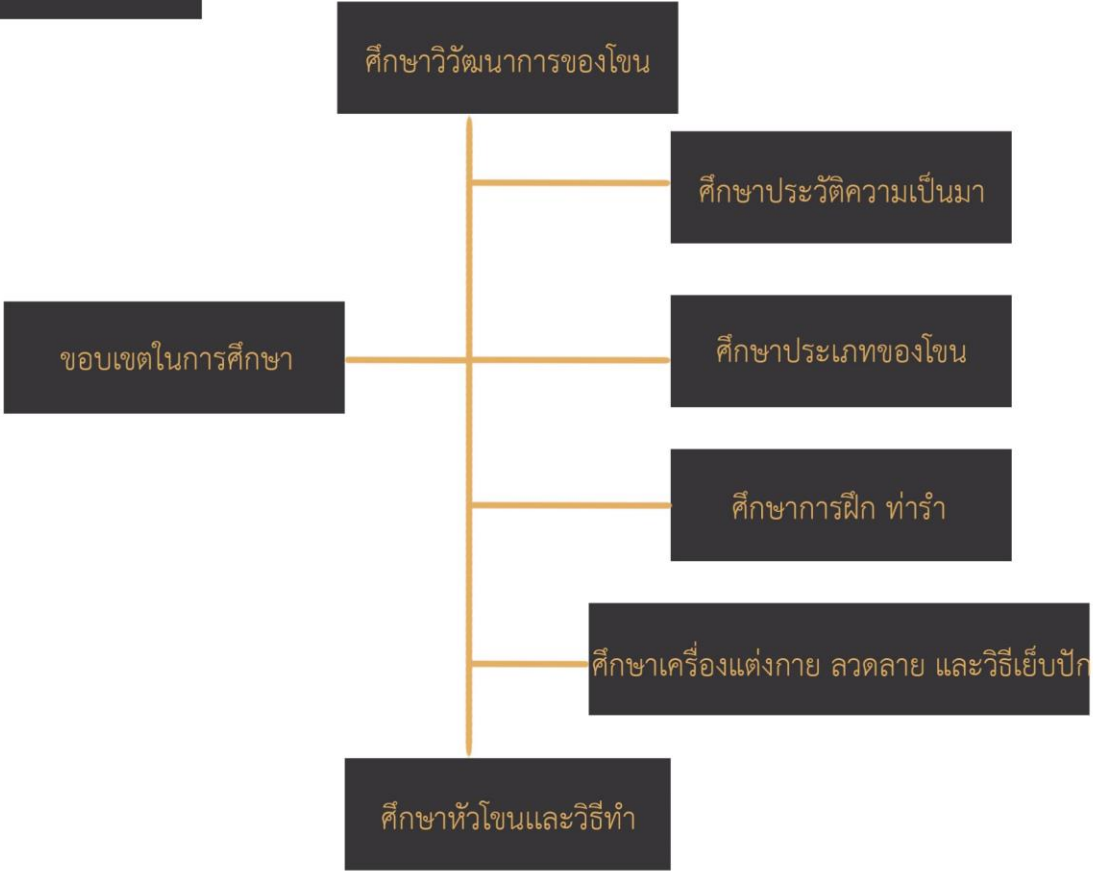
05

ข้อสรุป

สรุปประเด็นการออกแบบ

สรุปขอบเขตในการศึกษา

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาประเด็นปัญหาข้อมูลเกี่ยวกับโขงพบว่า กลุ่มคนที่ให้ความสนใจส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุมากกว่ากลุ่มคนรุ่นใหม่ จึงเป็นแนวความคิดในการออกแบบทางสถาปัตยกรรมเพื่อดึงดูดความสนใจของคนรุ่นใหม่ โดยการนำองค์ประกอบของเครื่องโชนและความอ่อนช้อยของทำรำมาประยุกต์ใช้ผ่านทางสถาปัตยกรรมจนเกิดเป็นโครงการ ศูนย์การเรียนรู้โขงไทย

การนำไปประยุกต์สำหรับการออกแบบ

จากการตั้งประเด็นในการออกแบบ และการศึกษาหาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ ทดลอง และพัฒนาปรับปรุงรูปแบบของตัวอาคารทางสถาปัตยกรรมที่สร้างสรรค์เพื่อเป็นอาคารที่เหมาะสมต่อความต้องการของกลุ่มคนรุ่นใหม่ได้ โดยยังคงเหลือเนื้อหาของการแสดงโชนที่เชื่อมโยงกับสถาปัตยกรรมได้

บรรณานุกรม BIBLIOGRAPHY

- กชพร พูลสวัสดิ์. 2560. “หนังใหญ่วัดขนอน.” [Online]. สืบค้นเมื่อ 27 ธันวาคม 2563, จาก <https://sites.google.com/site/hnanghiy/khna-phu-cad-tha>
- กมลเนตร รัชชประกอบลาภ. 2561. “นาฏศิลป์ไทย.” [Online]. สืบค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม 2563, จาก <https://sites.google.com/site/nahtasilp/thai/natsilp/khon/taw-lakhr-ni-kar-saedng-khon>
- กิตติพงษ์. 2561. “โขน.” [Online]. สืบค้นเมื่อ 27 พฤษภาคม 2563, จาก http://www.satriwit3.ac.th/external_newsblog.php?links=507
- ณัฐพล ม่วงทุม. 2563. “สรุป Insight ทุก Generation ของปี 2021.” [Online]. สืบค้นเมื่อ 24 พ.ค. 2563, จาก <https://www.everydaymarketing.co/trend-insight/insight-all-generation-2021-baby-boomer-gen-x-gen-y-gen-z-alpha-from-tcdc-report/>
- ธนกกาญจน์ ชุ่มจิตต์. 2561. “โขนวัยจิ๋ว : เบื้องหลังเด็กเล่นโขน.” [Online]. สืบค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม 2563, จาก https://www.sarakadee.com/2018/08/10/khon-kids/?fbclid=IwAR1XDUAgKn_RPjftMhik2-zTk-2YQINxr971yEgRbdsyx-t-kD5jWbrd-64
- ธนวัฒน์ บุกบุญ. 2559. “โขนรามเกียรติ์ วัฒนธรรมประจำชาติไทย.” [Online]. สืบค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม 2563, จาก <https://orawan30.wordpress.com/โขนกลางแปลง/>
- ธีรดา มุลศิริ. 2560. “3สำหรับดูการแสดงโขนแบบไทยแท้ที่ไม่ค่อยมีใครรู้จัก.” [Online]. สืบค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม 2563, จาก <https://www.soimilk.com/art/news/where-watch-thai-pantomime>
- ธีรเดช กลิ่นจันทร์. 2552. “นาฏศิลป์ไทยๆ ว่าด้วยการแสดงโขนนั่งราว.” [Online]. สืบค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม 2563, จาก <http://oknation.nationtv.tv/blog/assada999/2009/11/17/entry-2>
- พัชรินทร์ รมโพธิ์ชื่น. 2557. “การจัดการศิลปะการแสดงโขนของครูชูชีพ ขุนอาจ.”
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พีรนต์ พรนิเสน. 2561. “ยิ่งใหญ่เหนือคำบรรยายโขนกลางแปลงครั้งแรกในจังหวัดเชียงราย.” [Online]. สืบค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม 2563, จาก <https://www.sanook.com/travel/1409481/>

- ไพโรจน์ ทองคำสุก. 2555. “ลีลาท่าภาษาโขนลิง.”
ปีที่ 37, ฉบับที่ 2: 223.
- วิษณุ ผดุงศิลป์. 2563. “งานศิลปะหัตถกรรมประเภทหัวโขน.” [Online]. สืบค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม
2563, จาก https://www.sacict.or.th/uploads/items/attachments/c7174a563613088e59471c70d9d2c09e/_4d2105bddd50c886503b7a7a7969f95f.pdf
- ศรีพลอย สุขสมพรหม. 2559. “ไทยแท้แต่โบราณ งานวิจิตรบรรจง กว่าจะเป็นโขนพระราชทาน.” [Online]. สืบค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม
2563, จาก <https://praew.com/lifestyle/53703.html>
- สำเนียง ผดุงศิลป์. 2560. “ศาสตร์ช่างหัวโขน งานช่างแห่งบรมครู.” [Online]. สืบค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม
2563, จาก <https://www.youtube.com/watch?v=r6Zw9jjtJFU>
- สุจิตต์ วงษ์เทศ. 2562. “ชัคนาคตีกตำบรพพ์ ต้นทางโขน ศาสนาการเมืองในอินทราภิเษก.” [Online]. สืบค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม
2563, จาก https://www.matichonweekly.com/column/article_193715
- สุนีย์ ฐาพงษ์มาตร. 2562. “กระบี่กระบอง.” [Online]. สืบค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม
2563, จาก <https://sites.google.com/site/suneetapongmart/krabi-krabxng>
- สุธี อมตะ. 2559. “การฝึกหัดโขนเบื้องต้น.” [Online]. สืบค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม
2563, จาก <https://prezi.com/4kqmgwaz3wsu/presentation/>
- สุพจน์. 2555. “การแสดงโขนพระราชทาน ชุดจองถนน.” [Online]. สืบค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม
2563, จาก <http://topicstock.pantip.com/chalermkrung/topicstock/2012/11/C12872613/C12872613.html>
- สุภคินี ปานแป้น. 2560. “โขนโรงโน.” [Online]. สืบค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม
2563, จาก <https://sites.google.com/site/khonnatsilpkhxngkhnthiy/khon/khon-rong-ni>
- อุบลวรรณ นาคสังข์. 2559. “KONKHON อนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมไทย.” [Online]. สืบค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม
2563, จาก <https://khonsite.wordpress.com/author/khonsite/>
- Daruwan, C. 2563. “ชมงานศิลป์ทรงคุณค่า ตื่นตาจากการแสดงโขนฯลฯ.” [Online]. สืบค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม
2563, จาก <https://today.line.me/th/v2/article/ojLZaw>

สารบัญภาพ

LIST OF FIGURES

ภาพที่ 1.1	การแสดงโซน	2	ภาพที่ 2.17	โซนพระ	12	ภาพที่ 2.38	การแสดง	18
ภาพที่ 1.2	หัวโซน	3	ภาพที่ 2.18	โซนนาง	12	ภาพที่ 2.39	การแสดงโซน	18
ภาพที่ 1.3	การฝึกซ้อม	3	ภาพที่ 2.19	โซนยักษ์	13	ภาพที่ 3.1	แผนที่แสดงสัดส่วนประชากร	20
ภาพที่ 1.4	การฝึกซ้อม	3	ภาพที่ 2.20	โซนลิง	13	ภาพที่ 3.2	แสดงการวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ	31
ภาพที่ 1.5	ภาพถ่ายเด็กแสดงโซน	4	ภาพที่ 2.21	อุปกรณ์ฝึกเครื่องโซน	14	ภาพที่ 3.3	แสดงการวิเคราะห์บริบทที่ตั้งโครงการ	32
ภาพที่ 2.1	ชฎา	6	ภาพที่ 2.22	การฝึกเครื่องโซน	14	ภาพที่ 4.1	แสดงเส้นทางเดินผู้ใช้ในโครงการ	36
ภาพที่ 2.2	การแสดงโซน	6	ภาพที่ 2.23	ไหมทอง	14	ภาพที่ 4.2	แสดงแนวความคิดในการออกแบบ	37
ภาพที่ 2.3	การแสดงหนังใหญ่	7	ภาพที่ 2.24	ลายราชวัตรดอกกลอย	15	ภาพที่ 4.3	แสดงพัฒนารูปแบบฟอร์มอาคาร	38
ภาพที่ 2.4	การชกนาคศึกดำบรรพ์	7	ภาพที่ 2.25	ลายราชวัตรย้อมมูมไม้สิบสอง	15	ภาพที่ 4.4	แสดงแปลนจอร์จชั่นใต้ดิน	39
ภาพที่ 2.5	กระบี่กระบอง	7	ภาพที่ 2.26	ลายแย่งพุ่มข้าวบิณฑ์หน้าชบดอกใน	15	ภาพที่ 4.5	แสดงแปลนชั้น 1	40
ภาพที่ 2.6	นักแสดงโซน	8	ภาพที่ 2.27	ลายชนทกษิณฉัตร	15	ภาพที่ 4.6	แสดงแปลนชั้น 2	41
ภาพที่ 2.7	โซนกลางแปลง	9	ภาพที่ 2.28	หัวโซน	16	ภาพที่ 4.7	แสดงแปลนชั้น 3	42
ภาพที่ 2.8	โซนหน้าจอ	9	ภาพที่ 2.29	การเตรียมหุ่น	17	ภาพที่ 4.8	แสดง Elevation 1,2	43
ภาพที่ 2.9	โซนนั่งราว	9	ภาพที่ 2.30	การปิดหุ่น	17	ภาพที่ 4.9	แสดง Elevation 3,4	44
ภาพที่ 2.10	โซนโรงใน	9	ภาพที่ 2.31	การถอดหุ่น	17	ภาพที่ 4.10	แสดง Section	45
ภาพที่ 2.11	โซนฉาก	9	ภาพที่ 2.32	การเย็บหุ่น	17	ภาพที่ 4.11	แสดง Perspective 1	46
ภาพที่ 2.12	ฝึกโซนท่าตบเข้า	10	ภาพที่ 2.33	การร่างรูปทรงหน้า	17	ภาพที่ 4.12	แสดง Perspective 2	47
ภาพที่ 2.13	ฝึกโซนท่าถองสะเอว	10	ภาพที่ 2.34	การตีลาย	17	ภาพที่ 4.13	แสดง Perspective 3	48
ภาพที่ 2.14	ฝึกโซนท่าเดินเส้า	11	ภาพที่ 2.35	การลงรักปิดทอง	17	ภาพที่ 4.14	แสดง Perspective 4	49
ภาพที่ 2.15	ฝึกโซนท่าเทียบเหลี่ยม	11	ภาพที่ 2.36	การเขียนลาย	17	ภาพที่ 4.15	หุ่นจำลอง 1	50
ภาพที่ 2.16	ฝึกโซนลิง	11	ภาพที่ 2.37	การแสดงโซน	18	ภาพที่ 4.16	หุ่นจำลอง 2	51

สารบัญตาราง LIST OF TABLES

ตารางที่ 3.1 แสดงเวลาในการใช้งานในโครงการ	24
ตารางที่ 3.2 แสดงวิเคราะห์จำนวนเจ้าหน้าที่และผู้บริหาร	25
ตารางที่ 3.3 แสดงสรุปพื้นที่ใช้สอย	27
ตารางที่ 3.4 แสดงเกณฑ์การวิเคราะห์เลือกที่ตั้งระดับภาค	28
ตารางที่ 3.5 แสดงเกณฑ์การวิเคราะห์เลือกที่ตั้งระดับจังหวัด	29
ตารางที่ 3.6 แสดงเกณฑ์การวิเคราะห์เลือกที่ตั้งระดับเขต	30

สารบัญแผนภาพ LIST OF ILLUSTRATIONS

แผนภาพที่ 3.1 แสดงพฤติกรรมผู้ใช้ในโครงการ	21
แผนภาพที่ 3.2 แสดงสรุปผลการวิเคราะห์พฤติกรรมเพื่อกำหนดองค์ประกอบ	22
แผนภาพที่ 3.3 แสดงสรุปการวิเคราะห์ฝั่งการบริหารองค์กร	23
แผนภาพที่ 4.1 แสดง Function Diagram	34
แผนภาพที่ 4.2 แสดง Zoning Development	35

ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์
CURRICULUM VITAE

นางสาวเจนจิรา ต่อพันธ์

วันเดือนปีเกิด วันที่ 13 กันยายน พ.ศ.2540

ประวัติการศึกษา

ปี 2558 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยม โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

ปี 2559 ศึกษาต่อระดับปริญญาตรี สาขาวิชาสถาปัตยกรรม

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม จังหวัด กรุงเทพมหานคร

ที่อยู่ปัจจุบัน

24/10 ถนนพหลโยธิน แยก 3 เขตจตุจักร แขวงลาดยาว กรุงเทพมหานคร 10900

หมายเลขโทรศัพท์ 0909094483

Email Janejira.tor@spumail.net

Facebook: Janejr

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
2410/2 ถ.พหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 Tel: (662) 579 1111, (662) 561 2222